

PROLETAREC

Slovensko Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

ŠTEV.—VOL. 724.

CHICAGO, ILL., 28. julija (July 28th), 1921.

LETO—VOL. XVI.

Upravništvo (Office) 3639 WEST 26th ST., CHICAGO, ILL.—Telephone Rockwell 2864.

ALI MORE KAPITALIZEM REŠITI PROBLEM BREZPOSELNOSTI?

Mnogo se govori in piše o brezposelnosti. Kapitalistični listi prinašajo članke, v katerih povdarjajo, da je treba najti izhod iz industrialne krize. Kakšen naj bo ta izhod, ne povedo.

Zakaj je milijone delavcev brez dela in v pomankanju ter v obupu? In kaj naj svet naredi, da bo delavstvo zopet zaposljeno, da bo zadovoljno, da bo imelo vsega, kar potrebuje za življenje?

Socialisti imamo načrt, ki bi, če se ga izvede, odpravil brezposelnost in s tem pomankanje, tugo in glad. Ampak ljudstvo še noče našega načina rešitve. To je pokazalo pri zadnjih novemberskih volitvah, ko se je izreklo proti zdravilu, katerega mu ponuja za ozdravitev družabnih bolezni socializem.

Ker je temu tako, pozabimo za moment na socializem in poslušajmo, kaj nam morejo ponuditi nesocialisti. Kaj nam imajo oni povedati? Kako naj vlada zopet prosperiteta in zadovoljnost, kakor je bila n. pr. v vojnem času, ko so se milijoni mož klati med seboj?

Izgedalo bi, da imajo tisti, ki že leta nasprotujejo socializmu, in ki vladajo današnje družbo, vendarle nekakšno rešitev iz položaja, v katerega je nabredel svet. Če ne marajo socialističnega načina rešitve, kaj nam torej morejo ponuditi od svoje strani?

Nasprotniki socializma večinoma molče, kadar se jim stavi taka vprašanja. Res je, da še vedno napadajo socialiste, obdolžujejo jih izdajstva in jih psujejo z različnimi imeni, kot rdečkar, agitator, sanjač, bolševik, bedak in številne podobne reči. Gotovo pa je, da s psovanjem socialistične manjšine še ni dan odgovor na vprašanje, ki ga stavlja ves svet vladajoči klikli.

Kako se lahko najde pot za zopetno otvoritev obrata v naših tvornicah, in se da milijone ljudem delo? Anglija, s svojimi milijoni brezposelnih, stavlja to vprašanje. Ravno tako Francija; isto Italija; in Nemčija; Japonska ima enak problem; imajo ga združene države; in vse druge dežele.

Predsednik Harding je nam sugeriral, da moramo biti ekonomični, da moramo varčevati. Ampak ekonomiziranje pomeni, da moramo zmanjšati nakupovanje potrebščin na minimum. To pomeni manj obrti; manj zahtev po izdelkih; manj dela; še več brezposelnosti.

Nekaj mesecev nazaj je bilo zdravilo "producirajte več". Ta klic je sedaj utihnil. Celo nasprotniki socializma so spoznali, da se s takimi gesli ne da več zavajati delavstva. Bedasto je sugerirati de-

lavcu, ki berači za delo, da naj se zaposli in "več producira".

Torej, sovražniki socializma, kaj je vaš odgovor? Kaj nam je storiti? Čitamo strokovne liste finančnikov in industrialcev, v katerih pripovedujejo, da se stvari obračajo na bolje. Pogledamo v te liste do šest mesecev nazaj, pa najdemo isto povest. In pri tem se nam porajajo sumnje, da se ti žurnalisti norčujejo s seboj in z nami.

"Inozemska trgovina," — pravijo — "to je, kar potrebujemo".

Tako? Ampak s kom naj trgujemo? Evropa je bankrotna; ona ne more plačevati niti obresti od svojih vojnih dolgov. Z bankrotnim odjemalcem pa se ne more trgovati drugače, kakor proti takojšnjim izplačilom v gotovini. Postopati drugače ne bi bilo zdravo za trgovino. Poleg tega ne smemo pozabiti, da mora tudi Evropa obnoviti svojo industrijo in tudi ona potrebuje inozemski trg za prodajanje svojih proizvodov. Evropa hoče prodajati za gotov denar ne pa kupovati za gotov denar. Tudi je valuta denarja evropskih držav tako nizka, da bi bilo za njih katastrofalno kupovati ameriške izdelke. Britskih \$5 je vrednih danes samo \$3.78; francoskih 20 centov samo 8 centov; italijanskih 20 centov samo 5 centov; nemških 25 centov samo dva centa; avstrijskih 20 centov samo eno petino centa. Tuje države si enostavno ne morejo dovoliti trgovati z Ameriko v kaki večji meri.

Gospodje iz trgovskih zbornic, povejte, kaj naj se stori, da se vposli delavstvo in mu s tem omogočite kupovati izdelke, katere ste nagromadali po vaših policah. Socializma ne marate, torej kaj nam svetujete vi?

Seveda dajejo gospodje nasvete. Čikaški "Journal of Commerce" sugerira, naj se del ameriške industrije preseli na Kitajsko, kjer je delavna moč še poceni. Proizvajalni stroški bi se na ta način znižali, ker bi bile plače zelo nizke. Če se to zgodi, bo ameriško delavstvo revoltiralo in plenilo vaše prodajalne, ali pa bo mirno sedelo in čakalo, da pogine od glada.

V prvem slučaju izgubite vašo podjetja in trgovine, v drugem pa vaše odjemalce. Gotovo imate vi, premeteni trgovci, sposobni industrijalci, povzdignovani srednji razred, slavljen kot hrbtnica naroda in države, gotovo imate kako sugestijo za rešitev naraščajoče brezposelnosti in za nadomestitev slabih časov z boljšimi razmerami.

Rusija in washingtonska konferenca.

Nobene sugestije nimate? Ne soglašate med seboj, da se mora ekonomija praktično izvajati. Če bi, bi prenehali oglaševati vaše trgovine in podjetja. Jasno je, da hočete od ljudstva, da zapravlja in kupuje. Niti ne verujete, da mora delavstvo več producirati. Mi vemo da ne, ker preklicujete in znižujete vaša naročila. Torej se še preveč producira. Mi vas obdolžujemo, da ste prišli v zagato, iz katere ne veste ne naprej ne nazaj. Nobene sugestije nam ne morete nuditi. To je za vas preveliko vprašanje in vi se tega zavedate.

Dobro torej. Povrnimo se nazaj k socializmu, kajti končno bomo morali priti k njemu. Socializem ve, da je kapitalizem pred zrušitvijo. In tako socialisti zopet izjavljajo, da ne bo svet nikdar srečen, da ne bo zadovoljstva na zemlji, takega zadovoljstva, ki je med ljudmi mogoče, dokler se ne odpravi sistem profitarstva, in se ga nadomesti s sistemom kooperacije. Raditega predlagajo socialisti, da se velika industrija in naravna bogastva združabije, namesto da ostanejo še v nadalje v posesti par ljudi. Nadalje predlagajo, naj bodo vsi koristni delavci deležni produktov svojega dela; ne samo, da dobe del svojih produktov, ampak, da dobe vse, kar producirajo.

Na ta način bi se iztrebilo profitarje. Delavstvu bi se pa omogočilo, da kupi in porabi vse svoje produkte. To bi ustvarilo redne zahteve in redno oskrbo potrebščin. Poslovanje bi prišlo v reden tok.

Vi, nasprotniki socializma, tu imate priliko pomagati, da se uvede tak sistem. Ali ste pripravljeni žrtvovati profite in neumestne predsodke, da napravite ta svet varen za vas in za vaše otroke?

Če ne, in gotovo je da niste, tedaj ostanejo še take razmere kakršne so, dokler se ne bo ljudstvo spametovalo in vas pustilo na cedilu. Vi ljudstvu niste potrebni. Ljudstvo pa je potrebno vam. Ko bi se tega zavedalo, bi ne bilo danes več brezposelnosti, ne pomankanja, ne vojne in glada.

Socializem ima svoj načrt za rešitev problemov, ki tišče današnje človeštvo k tlom. Nihče drugi ga nima in nihče drugi ne bo izvelkel družbe iz njene mizerije in kaosa. Toda ljudstvo mora priti v socialistične vrste, boriti se mora, da premaga sistem, ki je zastal in ne more ne naprej ne nazaj.—(Po "Reading Labor Advocate.")

V Washingtonu imamo vlado, katere člani niso revni ljudje. Državni tajnik Hughes ima pol milijona dolarjev premoženja; nekateri drugi člani kabineta, kot Henry Wallace, \$500,000; H. M. Daugherty, \$1,000,000; Albert D. Fall, \$2,000,000; John W. Weeks, \$5,000,000; Herbert Hoover, \$20,000,000; Andrew W. Mellon, \$500,000,000. Mellon je razun Rockefellerja najbogatejši človek na svetu. Celo delavski tajnik v Hardingovem kabinetu ima premoženja v vrednosti pol milijona dolarjev.

Če ta vlada ne bo prijazna delavstvu — in da ne bo vemo — naj se ameriško delavstvo nikar ne pritožuje čez vlado, kateri je samo pomagalo na krmilo. Sebe naj graja. Ampak tudi zato ni dovolj pametno. Pa naj se tolaži z rokoborbami in žogometnimi igrami.

Kot smo že poročali, poziva predsednik Harding v Washington zastopnike zavezniških vlad na konferenco, na kateri se bo razpravljalo o omejitvi oboroževanja in o vprašanjih daljnega vzhoda. Če se namreč hoče napraviti kak sporazum za omejitve gradnje bojnih ladij, je v prvi vrsti potreben sporazum med Japonsko, Zedinjenimi državami in Anglijo, ki so tekmovalke v imperialistični politiki v Aziji in na Pacifiku. Japonska nima volje popuščati v prilog Zedinjenih držav, Anglija pa bo menda posredovala, da se med Zedinjenimi državami in Japonsko nekoliko ublaži napeto razpoloženje, azijski trg in konevijeje pa naj se razdele tako, da bo volk sit in koza cela. To se seveda ne zgodi, ampak konferenco bodo vseeno poskusili.

Ruska sovjetska vlada pa je sporočila zaveznikom, da ne bo priznala sklepov, ki jih bo sklenila zavezniška konferenca v Washingtonu, ker ni bila tudi onapovabljena, dasiravno se vprašanja daljnega vzhoda direktno tičejo Rusije. Sovjetska Rusija pa nima v Washingtonu niti malo simpatije, kakor jo ni imela pod Wilsonovo administracijo. Kar tjavendan pa tudi ameriška in zavezniška diplomacija ne more ignorirati sovjetske Rusije, kajti če ona izjavlja, da ne bo vpoštevala nobene rešitve, dogovorov in sporazumov, ki bi se nanašali na probleme daljnega vzhoda in Pacifika, je to vendarle precej trd oreh, ki se ga ne more tako lahko streti. Rusija ni Dagestan ali San Marino. Rusija je ogromna država z močno armado in velikim vplivom ter zmogljivo diplomacijo. Tako se lahko zgodi, da bi bili vsi sklepi, sklenjeni brez ruskega sodelovanja na washingtonski konferenci, postavljeni na pesek, ki bi jih odnesel prvi večji ruski val. Kaj bodo sedaj storili v Washingtonu? Nič. Rusije ne marajo in jo ne bodo povabili, razun, če bi dopustili, da pride na konferenco kak "neoficialen" sovjetski zastopnik. Ker pa upajo, da so dnevi sovjetski Rusiji in boljševiškem režimu šteti, bodo delali sklepe, če jih sploh bodo, brez Rusije. Kapitalistična politika v odanem vrtenju sploh ne more biti drugačna.

"Ameriški metodisti so na svoji konvenciji sklenili poslati kongresu zahtevo, da odpravi vse delo ob nedeljah; vlaki naj ne vozijo, časopisi naj ne izhajajo, poštni obrat ob nedeljah naj se ustavi. Seveda bo vlada ustregla njihovi zahtevi. Ker je ustregla zahtevam prohibicionistov, bi bilo nepravilno, ako bi odrekla metodistom. Ko se to uredi, bodo morda metodisti, potem ko bodo ustavili delo sedmi dan, našli kako pot, da bodo preskrbeli delo petim milijonom ali kaj takega za drugih šest dni.

"Pravi problem v deželi je delo čez teden, ne pa ob nedeljah." — A. Brisbane.

Na tisoče slovenskih delavcev v Ameriki še ne pozna socialističnih nauk. Pridobite jih, da se naroče na "Proletarca".

Korupcijski gnoj v Springfieldu.

Illinoiški governer Len Small, podgoverner Fred E. Sterling in bankir Verne S. Curtis so obtoženi poneverjenja do dva milijona dolarjev, ki so jih pridobili s špekuliranjem denarja illinoiške države.

Ko je bil sedanji governer Small še državni blagajnik, je v sporazumu s prej omenjenima obtoženema špekuliral z denarjem illinoiških davkoplačevalcev in pri tem prisluzil nad pol milijona dolarjev; podgoverner je baje na ta način pridobil \$700,000 in ostala svota dobička je bila razdeljena sporazumno med vse tri osebe. Uradniki, ki so bili involjenti, da služijo ljudstvu, so si, kakor pripoveduje obtožnica, utvarili postranske dohodke s tem da so z denarjem v državni blagajni vodili različne kupčije in pri tem zaslužili (?) nad dva milijona dolarjev.

Ta korupcija se ni izvršila šele včeraj. Bilo je znano, da se z denarjem iz državne blagajne poljudno razpolaga v privatnih špekulacijah prej omenjenih oseb. Niso poneverili denarja, ki je bil v državni blagajni, ampak s tem denarjem so kupovali razne vrednostne papirje, ki so jim prinesli do 7 proc. dobička, od katerega so dali državi 2 proc. kot "obresti". V teh kupčijah so imeli večkrat vloženi do petnajst milijonov dolarjev, kar je precej čedna svota.

Znano je, da divja v republikanski stranki v Illinoisu že dalj časa brezobziren boj med frakcijo čikaškega župana Thompsona in frakcijo, okoli katere so zbrane velike čikaške korporacije. Slednji sta pridružena tudi republikanska dnevnika Daily News in Chicago Daily Tribune. Pri zadnjih gavernerskih volitvah je prodril Thompsonov kandidat Len Small in od takrat se je frakeijski boj še poostil. Za illinoiškega generalnega pravdnika je bil izvoljen Brundage, ki je, dasiravno republikanec, velik sovražnik Thompsonove frakcije in sedanji vodja korporacijskih republikancev. Ker se je Small preveč udingjal čikaški politični mašini, ki vlada v Mestni hiši, je Brundage sklenil, da se ga spravi iz urada. Raditega sedaj ta "škandal" o ponevrenju državnega denarja.

Socialisti so ob vsakih volitvah pravili volilecem, da ni Thompsonova skupina nič boljša, kakor pa kaka druga frakcija republikanske stranke. Vse so korumpirane do mozga. Vse so nasprotne delavstvu. Tudi Thompsonovi policaji znajo razbijati po glavah štrajkarjev, kar so že premnogokrat pokazali. Lumparije, ki so se godile v Springfieldu, ne bi prišle nikdar na dan, če ne bi bilo med republikanci frakeijskih bojov. Ker so se razvili do skrajnosti, izvajajo tudi skrajne konsekvence, ne glede, koliko to škoduje ugledu stare republikanske stranke in bo pri volilni kampanji koristilo demokratom. Ljudstvo pa se bo iz te šole malo naučilo. V njem se utrjuje enostavno mnenje, da so vsi politiki enaki in ne dela razlike, za katere ljudi glasujejo. Enkrat republi-

kance potem demokrate. In res je, da so oboji enaki, dasiravno se ne more reči, da se more vsim njihovim politikom očitati korupcijo v tisti meri, kakor jo razkriva sedanja obtožnica proti najvišjemu illinoškemu uradniku. Ampak obe stranki sta profilmjudski, protidelavski in obe zastopati v prvi vrsti privatne interese in šele potem prihaja v poštev publika.

Socialisti niso iznenadeni, kadar se razkrijejo taka dejanja, kakršnega so razgalili politični nasprotniki governerja Smalla. Jasno je, da kandidira mnogo kapitalističnih politikov v javne urade z namenom "da si naberejo denarja". Za svoje volilne kampanje navadno potrošijo mnogo več, kot pa znašajo njihove plače, če so izvoljeni, skozi ves term. "Postranske" dohodke je torej od nekeje treba dobiti, ali pa morajo prispevati v žepe takih kandidatov in pozneje uradnikov korporacije, to je, privatni interesi, za to pa pričakujejo "usluge", s katerimi zastopniki v leigslaturi in drugi uradniki ne štedijo.

Če bi znalo ljudstvo misliti, bi pri prihodnjih volitvah pomedlo z vsemi pristaši kapitalističnih strank in osvojilo urade za tiste zastopnike, ki so res ljudski zastopniki. Taki zastopniki bi bili le socialisti, kajti socialistična stranka ni kontrolirana od kapitalističnih interesov in ni vezana zastopati koristi ene ali druge korporacije, ker je vseskozi delavska stranka in zastopa le interese splošnosti. Dokler pa bodo ljudje drli za korumpiranimi politiki republikanske stranke, se bodo "škandal" kakor je sedanji ponavljali, toda vsi ne bodo razkriti, korporacije pa bodo nemoteno praznile ljudske žepe.

Iz Romunije poročajo, da bo v parlamentu predložena predloga, ki bo dovoljevala, če bo sprejeta, Romuncem po dve ženi. Romunija še ni boljševiška država, zato tudi ni bilo v Ameriki tistega zgražanja, ki bi bilo, če se bi kaj takega ponovno očitali ruskim boljševičkom.

Prestolonaslednik se je svoječasno poročil z gledališko igralko Zizi Lambrino, ki je imela to napačno, da je bila navadna plebejka. Rumunsko kraljico je to zelo ujezilo, pa je intrigirala na vse pretege, da bi razdrla ta zakon. Prestolonaslednik se je umaknil z lepo Zizi v Odeso, toda se je pozneje na prigovarjanje kraljice matere vrnil, Zizi pa pustil, za katero je sklenila skrbeti rumunska kraljevska hiša. Da bi prestolonaslednik pozabil svojo srčno bol, je bil poslan na potovanje v Ameriko. Ko se je vrnil, so ga oženili z grško princenzinjo Heleno. Preje pa je morala rumunska zbornica sprejeti še poseben zakon, ki je omogočil drugo poroko prestolonasledniku. Zizi pa še vedno noče slišati o kaki razporoki, pa tudi prestolonaslednik še ni pozabil svoje morgantične žene. Sedaj pa bi radi napravili zakon, ki bi mu dovolil imeti dve ženi; ker postaja Romunija "demokratična", bi veljala ta pravica tudi za druge Romunce.

Kadar dobite tirjatev iz upravnštva, da vam je naročnina potekla, ne odlašajte s ponovitvijo. Poleg svoje pošljite, ako le mogoče, še eno novo.

Zadnji dolar.

Ben Hecht. Prevel J. M.

Jay Walkott mu je bilo ime in v žepu je imel dolar, ko je šel v mesto. Predno je zapustil svoje dvosobno stanovanje, je rekel ženi:

— Danes bo, mora biti. Ne skrbi.

Nato je odgriznil malo tobaka, prostodušno zaklel in zamrmral:

— Na vsak način moram dobiti nekaj.

Dva dečka sta odprla zaspane oči in zažvrgo-lela:

— Zbogom, pap!

Žena se je ozrla nanj s trudnimi očmi.

— Kaj? Dobro. Čas je že. Zdi se mi, da imam jutri perilo, ampak ne vem za gotovo. Ali imaš voz-nino?

— Imam.

Bilo je lepo jutro, hladno, jasno — pravo mesto jutro, kadar hiše in ceste cveto v solčnih žarkih, kakor da so zrastle iz tal in da jih niso zgradili de-lavci.

* * *

Jay Walkott je hodil. Kadar človek takole ho-di lepega jutra v mesto, tedaj pozabi na svoje križe. Drugače je, kadar strmi vanj neizrazit obraz nje-gove žene, njene trudne oči; takrat ve, da ima križe. Toda zdaj ni žene blizu. Delal je dolge korake in kapo je pomaknil bolj na eno stran, tako da so se na drugem sencu pokazali siveči lasje. Težke, grča-ve roke je potegnil iz žepov in jih pustil, da so svo-bodno mahale po zraku.

Tlak, tlak, tlak brez konca in kraja, zagrajen in križkražan s hišami; nepretrgane vrste oken; steklo, morje stekla je odsevalo v solncu; ljudje za okni, pohištvo, plinske peči, pokonci stoječi glasovirji, kuhinjsko posodje za okni — vse te reči je le-po gledati in lepo razmišljati o njih. Tedaj je cvet zamrl nekoliko. Hiše so rastle višje in višje, tlak je izgubljal svojo intimnost in za okna so pričela skrivati nekaj za seboj. Okna in vrata so postala bojišča, za katerimi so službe utrjene. Jay Walkott je izgubil indentiteto kot človek, ki hodi na jutran-jem solncu, in bil je kurjač, ki išče dela. V nje-govem žepu je eden sam, zadnji dolar. Pomislite na generala Custerja, stoječega z revolverjem, ki še la-ja, sredi kupa ležečih mož, okrog njega pa Indijan-ci, ki se bližajo in bližajo v obročih, obroč za obro-čem — in jasno vam bo, kako se počuti kurjač z zadnjim dolarjem v žepu, kurjač, ki ima ženo in dva otroka in kateri je že štiri tedne brez dela.

* * *

Roke so šle nazaj v žep in prsti so se ovili zad-njega dolarja. Mesto je tukaj.

Jay Walkott se je rodil v New Orleansu pred devetintridesetimi leti. Pred sedemnajstimi leti je prišel na sever in dvanajst let je kuril v jeklarskih tovarnah v Južnem Chicagu. Prišla je vojna in Jay je poslušal godbo in gledal vihrajoče zastave. Ne-kaj ga je poščegetalo. Vojna je velika reč. Pogra-

biš puško in hajd "čez vrh". Hura stric Sam! Pa-riz, Flandrija, morje, zakopi, "Roža na ničegavem svetu" — vse to je bilo več kakor pa plavž in zaka-jeno stanovanje ter žindra. Jay Walkott se je po-slovil. Prestar za letaleca, nezmožen za na konja, ploščata stopala za pešča. Kljub temu so ga vzeli za — kurjača. Kuril je na transportnem parniku med New Yorkom in Brestom. Bilo je stokrat slab-še kakor v tovarni in veliko več žindre . . .

Tako je vojna ogoljufala kurjača Walkotta.

* * *

Delo? Dela ni!

Kako to? Delo mora biti. Kako naj živi človek drugače? Kako naj je in kje spi? In kaj bo z ženo in dvema otrokoma? Kako, da ni dela?

— Stvar je sledeča, je pojasnil vodja osme po-sredovalnice, veliko ljudi je brez dela, služb je pa malo. To je jasno kakor na polici.

Dobro, mož, gremo pa od hiše do hiše.

Dol in gor po ulicah, glavnih in stranskih uli-cah, velikih in malih ulicah. Oči se napenjajo, da bi zagledale kak napis, da potrebujejo kurjača ali kaj drugega, naj bo kar če. Dol in gor, ven in no-ter in ven.

— Ali si neumen, človek? Vsak dan jih od-slavljam, tako hitro in na gosto odstavljamo de-lavce kolikor moremo. Čemu vprašuješ za delo, be-dak?

Mesto skače gor in dol kakor kavčukasta žoga. Hiše godrnjajo in promet poka z neskončnim tru-ščem. In ljudje. Veliki krogi ljudi in — vsi so na lovu. Jay Walkott lovi sam, neoborožen v divjem, zaraščenem kraju. Poldne. Obeda ni.

* * *

Posredovalnica v LaSallovi ulici je zadnja. Jay Walkott je tu že star gost in David Hallinan, upra-vitelj posredovalnice, je malone že star prijatelj. Dobro je tu. Cela vrsta stolov, starih in oguljenih, in ko sediš, te obkroži par sto drugih loveev, ki str-me v prazno črno tablo na steni. Na tabli se večasi pokažejo s kredo zapisane besede, ki vprašujejo, če je v množici kak kuhar, ki se razume na potvičev-sko pecivo ali gentleman, ki pozna avtomobil spre-daj, zadaj in v sredi.

Jay Walkott se je odpočil, kar se tiče njegovih nog. Ampak sedenje v posredovalnici utruja nekaj drugega. Walkottove oči so temnele in telo mu je drgetalo; malo veselja je ostalo za nadaljni lov ti-stega dne.

Mož črnih oči kot on, sedeč v kotu, se je začel hudovati.

—Kdor pravi, da ima človek, ki je bil vojak, kakšno prednost, je tepec in lažnik. Vsa dežela je velika laž. Bogatini se valjajo v šestih limozinih, mi pa še enega dela nimamo.

Jay Walkott ga pogleda in v kotu njegovega očesa se je malce zabelilo.

— Ne boš! Ti si najbrž eden tistih komuni-jonistov, kakršne imajo v Rusiji, ali nisi? Reci, sa-mo reci, da je Rusija boljša od Amerike! Ne boš meni pravil, da je delavec tam gospod. Goljufija je

posod. Bil sem v uniji pa sem jo pustil. Zakaj? Zato, ker so bile volitve odbornikov in glasov ni smel nihče šteti kakor odborniki sami. Ali ni to poljufija? Amerika je all right, samo če ima človek dve roki in je voljan prijeti za pošteno delo.

Oni se je zaničljivo nasmehnil.

* * *

Popoldne. Mesto je še vedno skakalo gor in dol, promet je pokal. Jay Walkott je držal roke v lepu in stiskal zadnji dolar.

Kaj bo, kaj bo? — Dva otroka, žena, stanarina, živež, obleka — in samo en dolar. Jay je zablodil v Zapadno Madisonovo ulico. Velika truma ljudi: oguljene suknje, raztrgana obuča, udrti, bledi in kosmati obrazi. Strašno! — V Desplamsovi ulici enako. Dela ni več, pa tudi volje za delo in ponosa ni več. Truma se potepa od jutra do večera in berači za drobiž. Ponosa ni več, današnjega dneva ni več, samo jutrnjaji dan je še in — smrt. Ampak nekoč so tudi ti ljudje imeli delo, žene in otroke . . .

Nekaj mrzlega je stisnilo Walkotta za sree, kakor da je solnce zašlo sredi neba in pustilo na svojem mestu kos ledu.

* * *

— Tisto perilo, ki mi je bilo obljubljeno, je šlo, je rekla žena, ko se je Jay Walkott vrnil domov. Otroka sta se igrala zunaj pred prodajalnico.

— Ne vem, kaj jima dam za večerjo, je vzdihala žena.

— Je že dobro, saj imam še denar.

Posegel je v žep in ponudil ženi zmečkan, zelen papir. Zadnji dolar je šel. General Custer je izstrelil zadnjo kroglo in obroči rdečkožcev so se stisnili. Kaj bo jutri.

Ampak dežela je all right, samo če ima človek dve roki in je voljan prijeti za pošteno delo . . .

Iz evropejskih kovačnic laži prihajajo poročila, da Rusija mobilizira, ker se pripravlja na vojno proti Poljski in drugim obmejnimi državam. Resničnejše bi se glasilo, da se razne sile pripravljajo na nove kontrarevolucije in vojno proti sovjetski Rusiji. Iz propagande, ki je zadnje čase razvijajo kapitalistične agenture proti Rusiji, je razvidno, da imajo njeni nasprotniki v načrtih nove vpadе v Rusijo. Upajo tudi na velike notranje upore, ki jih bo po njihovem mnenju podžgalo pomanjkanje med kmeti v po šuših prizadetih pokrajinah. Rusija ne bo imela miru. V Evropi ne bodo zavladata stabilnejše razmere, dokler ne bo poražena Rusija ali pa zapadno evropski kapitalizem. To je eno mnenje, ki ima pristaše med kapitalisti in med ruskimi boljševiki. Drugo mnenje je, da se bodo oboji utrudili ne da bi bil kdo odločilno poražen, pa bo moral slediti sporazumu. Predno pride do tega, pa ho morala sovjetska Rusija dati kapitalizmu nadaljne koncesije. Če pa bo to kapitalizmu končno koristilo ali škodilo, je zopet vprašanje, ki si ga prizadeti tolmačijo vsak po svoje. Možno je le, da se v normalnejših razmerah stvari uravnajo v tok mirnejšega razvoja, ki pa ne bo v korist kapitalizmu, četudi mu za gotovo dobo podaljša življenje.

Jugoslavija ima ustavo.

Dolgo časa so se prerekali v jugoslovanski ustavotvorni skupščini pri kovanju ustave in končno so jo sprejeli pod streho. Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev je torej postala ustavna, dedna monarhija. Dne 28. junija je bilo glasovanje o ustavi, za katero so glasovali srbski radikanci, demokrati, samostojni kmetje iz Slovenije, Turki iz Bosne in oni iz Makedonije ter dva zemljinoradnika. Proti ustavi pa: socialisti, republikanci, narodni socialisti, zemljinoradniki, radikalec dr. Momčilo Ivanič in dr. Trumbič. Skupaj je bilo oddanih 223 glasov za ustavo in 35 poslancev je glasovalo proti sprejetju ustave. Za ustavo je glasoval samo eden s hrvaškimi glasovi izvoljen poslanec in dvanajst Slovencev. Od 419 poslancev je glasovalo 258 poslancev. Glasovali niso, ker niso bili v zbornici Radičevci, komunisti, klerikalci in narodni klub, skupaj 161 poslancev. Pred glasovanjem so podale posamezne opozicijske grupe (socialisti, republikanci, zemljinoradniki) izjave, v katerih so naglašale motive, zakaj da bodo glasovali proti ustavi. V imenu socialističnega kluba je podal izjavo s. E. Kristan, v kateri je med drugim dejal, da bodo socialisti glasovali proti ustavi, ker

„ . . . socialno demokratična stranka je zastopnica delavskega razreda in prvoborniteljica za njegovo emancipacijo, ki se more realizirati le potom nadomestitve sedanjega kapitalističnega družabnega reda s socialistično ureditvijo, osnovano na popolni enakopravnosti vseh in na gospodarskem sistemu, ki naj služi družbi kot celoti in s tem vsem njenim članom v najpopolnejši meri, ne pa le nekaterim gospodarsko privilegiranim posameznikom, ki si morejo, posedujoči produktivna in distributivna sredstva, prilaščati produkte dela, ne da bi sami vlagali svoje delo v produkcijski proces.

Socialno demokratična stranka hoče osvoboditi ogromno večino naroda materijalne bede in večne skrbi za najelementarnejše življenske potrebe, in s tem razvezati doslej uklenjene narodne moči za višje oblike življenja in za čistejšo kulturo. Pogoj za dosego tega obče narodnega in obče človeškega cilja je rešitev večine iz gospodarske sužnosti neproduktivne manjšine. Tej nalogi služi delo socialno demokratične stranke, ki je, dokler obstaja razredna družba, delavska razredna stranka, tudi v tej zbornici.

To je glavni razlog, da socialistični poslanci ne morejo glasovati za ustavo, ki služi kapitalističnemu sistemu in ga utrjuje.

Ne glede na načelno stališče pa moramo naglasiti, da ustavni načrt, ki je sedaj na glasovanju, tudi kot instrument sedanjega družabnega reda, ki ga delavski razred ne more izpremeniti, dokler ne doseže sam dovoljne moči za to in dokler se ne izpolnijo splošni zlasti gospodarski pogoji, ne ustreza potrebam delavskega razreda. Lojalno priznavajoč, da se je socialističnim poslancem in drugim opozicijskimi skupinam v Ustavotvorni skupščini posrečilo doseči nekatere uspehe, ki pomenijo izboljšanje prvotnega načrta, moramo vendar naglasiti, da so reakcionarnim strujam napravljene tako znatne koncesije, da dobiva ustava skrajno konservativen, v političnem, zlasti pa v socialnem oziru pa mestoma naravnost reakcionaren značaj.

Resne pomisleke v tem oziru so govorniki naše skupine izražali v načelni debati in v podrobni raz-

pravi, trudeči se, da bi dosegli zboljšanje načrta v zmislu prave demokratične ideje in naprednosti. Na tem mestu nam ni treba ponavljati nasprotij med našimi nazori in posameznimi določbami te ustave.

Toda glasujoči proti načrtu, s katerim se v važnih rečeh ne moremo strinjati, ne moremo dovoliti, da bi se naše glasovanje od kogar koli izrabljalo v zmislu, ki ga nima. Pridržujemo si pravico, da se tudi nadalje bojujemo proti vsemu, kar je po našem prepričanju škodljivo za narod, da se bojujemo tudi za izpremembo ustave v zmislu našega programa, ne trpimo pa, da bi se naše obrazloženo glasovanje razlagalo kot demonstracija proti narodnemu edinstvu, temveč še enkrat slovesno naglašamo, da je, kakor smo že večkrat na najnedvoumnejši način izjavili, to edinstvo eden velikih pogojev za uredničenje naših ciljev in smo zaradi tega pripravljani braniti ga proti vsem napadom in intrigam od katere koli strani."

Sprejetje ustave je napravilo v inozemstvu utis, kakor da je ogromna večina ljudstva z njo zadovoljna. Tega utisa ne bi bilo, če bi se opozicionalne stranke udeležile glasovanja. Najbolj smešno vlogo igrajo Radičevci, ki demagogirajo, umikajo pa se vsakemu resnemu, konstruktivnemu delu.

Ko je bila ustava sprejeta, je prišel v zbornico regent Aleksander, ki je prisegel na ustavo. Zakaj tudi ne, saj je preskrbela službo njemu in njegovi rodbini. Pripeljal se je pred zbornico v kočiji, v katero so bili vpreženi štirje belci, godbe so svirale, ljudstvo ga je pozdravljalo. Ko se je vračal je bil nanj izvršen atentat. Iz neke hiše je bila vržena bomba, ki pa ni ranila Aleksandra ali njegovega spremstva, pač pa je poškodovala štiri druge ljudi. Toda z atentati se ne bo izboljšala jugoslovanska država; drugačnih potov se bodo morali posluževati tisti, katerim je na izboljševanju družbe. Kajpada je bil ta atentat vporabljen za pretvezo za zopetno preganjanje delavstva. Ko je prisegel na ustavo regent, so nanjo prisegli tudi poslanci. Socialisti so pri tem podali sledečo izjavo: "Polagajoč prisego, predpisano po Ustavi, izjavljajo poslanci socialističnega kluba, da s tem dejanjem, ki je pogoj za njihovo vršenje poslanske dolžnosti, niti malo ne zapuščajo svoja načela v pogledu oblike vladavine." Prisega se je izvršila brez katoliških duhovnikov, pravoslavnihih popov in turških svečnikov, kakor je bil običaj v srbski zbornici preje. Konstituenta se je s tem pretvorila v zakanodajno skupščino. Ker so tudi komunistični poslanci ostali v zbornici, so menda tudi oni podali podobno izjavo kakor socialisti. Vendar pa iz listov, katere prejemamo iz starega kraja, nismo opazili podobne vesti. Vsekakor je gotovo, da komunisti niso za to ustavo in bodo proti nji v opoziciji in se bodo bojevali za svoj program.

Sedanja jugoslovanska ustava je reakcionarna; socialne zahteve so našle v nji le malo mesta. Stroga je proti "nelojalnemu" elementu. Dala je močno podlago za razvijanje militarizmu. Država je centralizirana, razdeljena na pokrajine z od 700 do 800 tisoč prebivalci, ki imajo omejeno avtonomijo. Višje funkcionarje bo imenoval kralj, kakor je bilo preje v Avstriji.

Jugoslavija še dolgo ne bo redna država. Večina njenega ljudstva še ni zrela za zdravo politiko, zato pa je razdeljena na številne stranke in strančice, ki pa imajo bolj osebne kakor pa načelne razlike.

Dasiravno je bila opozicija proti vladnemu načrtu močna, je bila edina le v opoziciji proti vladni ustavi, ni pa imela niti malo skupnosti za kak svoj načrt

ustave. To je že navada pri opozicijah, ki obstoje v različnih struj.

Kako bo Jugoslavija napredovala z ustavo? V splošnem prevladuje med političnimi krogi mnenje, da je navsezadnje boljša tudi slaba ustava, kakor pa nobena ustava. Raditega ni bil boj proti vladnemu načrtu ustave končno tako ljut, kakor pa je bil en čas pred odsekom in pozneje na razpravi v zbornici.

Delavstvo bo moralo konsolidirati svoje sile, če bo hotelo, da se ne bodo instrumenti, vključeni v novi ustavi, uporabljali proti njemu še bolj kakor so se do sedaj izjemni zakonj. V tem pogledu se kažejo znamenja, da prihaja polagoma streznenje med jugoslovanski proletarijat. Če smo prav informirani, še vrše dogovori med socialističnim in komunističnim klubom za skupno nastopanje v zakonodajni skupščini, kjer bo tako nastopanje mogoče. Tak sporazum bo le koristil delavski stvari in ublažil pota za še tesnejše sporazume. To se je pokazalo že pri občinskih volitvah in pozneje pri županskih volitvah v Sloveniji.

Sodrug Kristan je impozantna osebnost v skupščini. Od početka so ga od vseh strani napadali, toda s svojim nastopom, vsled svojega globokega znanja in bogatih izkušenj, si je priboril respekt vseh, razun kakih mešetarjev, ki so se po golem naključju pririnili v zbornico, ne da bi imeli le malo zmožnosti za poslanske službe. Tako je Kristan tudi gladil pota za zblizevanje jugoslovanskega proletariata in zdi se, da bo v bližnji bodočnosti nastala v Jugoslaviji močna zedinjena stranka razredno zavednega delavstva. Če bo, in bo prej ali slej, se bo morala reakcija, ki je sedaj le v sedlu, umikati. Delavstvo ima moč, da jo v to prisili. Toda svoje moči mora združiti za boj proti svojemu sovražniku, ne pa jih porablja za medsebojne boje.

V Kaliforniji vlada veliko sovraštvo proti Japoncem. Nahaja se na čelu protijaponske politike in zvezino vlado je že parkrat pripravila v neprijetne diplomatske komplikacije. Ampak kadar se gre za cenene delavee, so tudi kalifornijskim podjetnikom in posestnikom japonski delavei dobrodošli, če so pripravljene delati cenejše, kakor pa belopoltni delavei. Pred kratkim so belopoltni delavei prišli v farmersko okrožje, kjer so imeli famarji vposljene v sadnjakih japonske delavee, katere so deportirali. Japonci so se pozneje pritožili, da so njihovi preganjalci z njimi zelo brutalno postopali in zahtevajo protekcijo. Te ne bodo dobili od strani države, ne še sedaj, pač pa jo bodo dobili od strani delodajalcev, kar pa bo še povečalo sovraštvo belopoltnih delaveev do Japoncev. Poročilo pripoveduje, da so izgnanci Japoncev člani unije sadjarskih delaveev. Iz tega bi se lahko sklepalo, da so na stavki, gospodarji pa so najeli Japonce, da z njih pomočjo zlomijo stavko.

Tisti, ki govore o bratstvu in enakosti, bi morali iz takih slučajev spoznati, da je do bratstva in enakosti še dolga pot. Ko bodo že odstranjeni vzroki, ki porajajo sedanja sovraštva, bodo mržnje, sistematično vsesane tekom stoletij v kri naroda, še dolgo ostale in prepiri in spopadi se bodo še dolgo dogajali. Izabrazba je stvar, ki se je ne doseže v 24. urah. Civilizacija narašča le za malo stopnjo z vsako generacijo.

SEMINTJA.

Policijski plin. — Puelicherjevo izobraževanje. — Ljudstvo moli. — Pa-peževo svarilo. — Indijanska zvezda.

V Philadelphiji je policija preiskusila plin, ki se ga bo v prvi vrsti vporabljal proti izgreznikom. Kadar bodo nemiri, demonstracije, štrajki, ne bo treba več streljati v množice. Policija bo izpustila v množico plin, ki omamlja. Ljudje se bodo onesvestili, popadali bodo po tleh, in ko se prebude, bodo ostali mirni, bolečin ali drugih težjih posledic, ki jim povzroča plin, kakoršnega so rabili v zadnji vojni, pa ne bodo čutili. Plin za krotenje množic, kadar demonstrirajo po ulicah, torej ni nevaren zdravju. Dosegel pa bo svoj namen s tem, da jih bo napravil brezmožne proti oboroženi sili oblasti, ki ukazuje in zahteva, da se jo uboga. Dosedaj so v nepokorno množico streljali; v bodoče jo bodo zamili s plinom.

Direktna akcija množic se bo lahko potlačila s plinom. Par policajev bo zadostovalo. Prvi eksperimenti so bili zadovoljivi in časopisje iz tega izvaja, da se ni bati ničesar pred "rdečkarsko" propagando. Kadar postane masa nezadovoljna in prične razgrajati, jo bo par varuhov javnega reda omamilo s plinom. Ali pa bo potem "vse dobro"?

J. H. Puelicher, podpredsednik American Bankers' Association, je v svojem poročilu ameriškim bankirjem dejal med drugim: ". . . Mi kot bankirji in kot razred nismo dobri propagandisti. . . Mi ne izobražujemo ljudstva kot bi ga morali. . . Zgradili smo ogromne marmornate palače, v katerih živimo mi in naša srca, ljudstvo pa smatra, da so naša srca mrzla kakor marmor, iz katerega so zgrajene naše palače. . . Taki nazori se lahko odpravijo. Pomislite, koliko bi pomenilo, če bi se v naših šolah, recimo v 100,000 šolah obdrževalo prihodnje leto deset predavanj o ekonomiji in o uspehih ter o oportuniteti." Bankirjem svetuje, naj opozore predstojnike višjih šol, da se od njih pričakuje povabilo bankirjem, da predavajo dijakom v višjih šolah vsaj enkrat na mesec.

Bankir Puelicher imenuje taka predavanja "izobraževanje". V resnici so propaganda; faktično so plin, za omamljenje ljudstva mnogo nevarnejša, kakor plin, ki so ga iznašli policijski krogi v Philadelphiji.

Zavajanje ljudstva je najtežja ovira napredku. Z zavajanjem ljudskih množic se vzdržuje kapitalizem. Z zavajanjem so se vzdržale stare, mogočne monarhije. In vsi so pričeli z zavajanjem v šoli, kolikor koli so jih imeli. Puelicher si dela nepotrebne skrbi. Vraga, kakršno si zamišlja on, se izvaja v ameriškem šolskem sistemu. Ničče ne postane vsled pouka, ki ga je deležen v ameriških šolah, socialista, pač pa nasprotnik socializma. Plin za duševno omamljenje torej deluje, toda mnogi se pozneje zbude, te naj bi telesno omamili policijski plin, kadar bi postali preveč predrzni. Ampak ta plin ne bo deloval, kakor niso puške, ječe in vislice. Proti takemu plinu ni naperjen naš boj. Strup, ki se ga vliva v ljudske duše v šolah, ali potom časopisja, v cerkvah, na shodih, ali s stoprocentnim patriotizmom, ta je strup, proti kateremu vodi svojo borbo naše izobraževalno delo. Drhal, ki razgraja po ulicah, ni nevarna vlastodržcem. Izobrazba, prava izobrazba, pa spravlja v nevarnost njihov obstoj. Ignoranca je torej edini resnični nasprotnik vsakemu napredku in proti nji je socializem v boju.

Irci, ki so že utrjeni od boja proti Angliji, molijo za zmago. Ko je prišel De Valera, predsednik irske republike, ki pa šele bo republika, v London na pogajanja z Lloyd Georgem, ga je pozdravljalo tisoče Ircev. Mnogi so klečali na ulicah in molili rožni venec. Na Irskem pa so se bralč maše in vršile procesije za srečen izid pogajanj. To ni dobro znamenje. Močni ne molijo in ne prosijo. Le slabi, omaganci, ki si niso svești svoje zmage, se zatekajo k molitvi in prosijo neko tujo, neznano silo, da jim pomaga. Po raznih krajih Evrope vlada suša; ljudstvo moli, ker danes še ne pozna druge poti za odvrnitev suše. V pokrajini Quebec, Kanada, so se vršile procesije in pobežnosti v katoliških cerkvah, da pošlje Bog dež in da ustavi gozdni požar, ki je grozil uničiti kolonije v prizadetih pokrajinah. V centralni Rusiji je suša, kakršne že ni bilo desetletja; in ruski mužik si z molitvijo teši svojo nesrečo, ki je večja, kot si jo more marsikdo predstavljati. In vse je kazen božja. Vedno pa so prizadeti le tisti, ki imajo najmanj grehov, ki ne žive nikdar v izobilju, ki delajo takorekoč od rojstva do groba. Čemu zadeva kazen božja le revne ljudi?

Stoletja in stoletja se človeštvo že zateka k molitvi — v sili. Dokler te ni, ne misli, ne prevdarja in ne računa na bodočnost. Povprečen človek živi le za danes; kaj se lahko zgodi jutri, kaj se mora zgoditi prej ali slej, to ga ne briga. Zato se tudi za socializem ne briga. Briga pa se, kadar je brez dela, kadar je bolan in brez sredstev, kadar mu polje žgo solnčni žarki, kadar mora umirati na bojnih poljanah. Tedaj se briga in ker ni nikdar nič mislil, moli, ker ne pozna druge pomoči. Z molitvijo pa se ne priključuje dežja, z njo se ne ustavljajo gozdni požari, ona ne otvarja tovarov, ne nasičuje žen in otrok, ne ustavlja vojn. Kljub temu jim je molitev edina tolažba v njihovi nesreči. Ali vera v molitve vendar ne igra več tiste vloge, kakor nekdanj. Moderna tehnika je obledila čudeže, ki jih je prinašala molitve in živa vera. Dobe pa se še cele pokrajine, kjer je ljudstvo v tem oziru še "nepokvarjeno" in zato tudi najbolj revno. Tam se mnogo moli in še več strada. Plačila na tem svetu ne pričakujejo! to pride po smrti.

39,000,000 ljudi v Zedinjenih državah je še združenih z različnimi redigijami. Na podlagi te statistike je v tej republiki toliko vernih ljudi ali 37 odstotkov od celokupnega prebivalstva te Unije. Med temi je 15,000,000 katoličanov, ampak jih ni. Pri ljudskem štetju so jih toliko našeli, toda par milijonov se jih lahko odšteje, ker niso nič, niti katoličani, niti kaj drugega. S tem, da človek preneha hoditi v cerkev, še ni postal "napreden", kot si nekateri tolmačijo. Mesto religije potrebuje kake druge ideje. Kadar človek izgubi vero v razna božja razodetja, v dogmo o večnem izveličanju itd., tedaj mora njegov duh dobiti večji razmah za opazovanje stvari, ki se gode na tem svetu in ki se lahko odpravijo, popravijo, ali pa spremene. Vera ne dopušča takih misli. Vera je konservativna in hoče, da ostane vse tako kot je, kajti to je "božja volja". Če človek postane le indiferenten za religijo, s tem ničče nič ne pridobi, najmanj pa še napredek, ki se ne more niti najmanj zanašati na brezbrizne ljudi.

Papež Benedikt je imel v tem mesecu mašo za vse delavce sveta. Ob tej priliki je izdal svoje svarilo proti lažnjivim prerokom, ki izpodkopavajo vero s propagando, odtujujejo delavstvo Kristu in ga navajajo na pota nemoralnosti in ateizma. To je vse, kar more storiti papež za delavstvo. Ampak ena maša, niti milijon maš, ne bo dala dela milijonom ljudi, ki so brez zaslužka. Papež je prišel s svojim svarilom ob napačnem času. Moral bi priti, kadar so "dobri časi". V sedanjih razmerah ni treba drugega, kakor pokazati delavstvu, kje so vzroki, da milijoni nimajo dela in zakaj trpe pomanjkanje, medtem, ko je na svetu vsega dovolj. To so seveda pregrešni nauki, toda stotisoče delavcev jih poslušajo in tisoče jih razumejo. Tisti, ki jih razumejo, so za vedno izgubljeni za papeževa svarila.

V Deauville, Francija, se vrše orgije, prava Sodoma in Gomora. Na plesih prihajajo moški in ženske skoro nagi. To še ni tako, slabo, ako se ne bi okleka

krojila tako, da ugaja boginji pohotnosti. Ob mesečnih hvečerih pa je pravo rajanje v kopališčih.

Šampanjec teče od miz, po sobanah se širi duh dragih likerjev, parfimirane, napol oblečene dame se sprehajajo po parku, v igralnicah se trošijo stotisoči in milijoni. Ameriška denarna aristokracija dominira v tem letovišču, ki ga lastuje neki francoski sindikat. Denar, ki se ga troši v Deuilleju in v vseh drugih podobnih resortih, je produkt dela, toda ne dela tistih, ki ta denar upravljajo. Papež naj bi naslovil svoje svarilo ljudem, ki upravljajo čas in denar v raznih letoviščih v vseh krajih sveta. Tega ne bo storil, in če se kedaj obregne od degenerirano gospodo, ki ne pozna dela niti vrednosti dela, napravi to zelo oprezno, da se ne zameri stebrom sedanje družbe.

Indijanci z rezervacije Onondaga so poklonili predsedniku Hardingu ameriško zastavo, na katero pa so prišili eno zvezdo več, kakor jih je na navadni ameriški zastavi. Zaeno s to zastavo so mu izročili apel, s katerim izrekajo željo, naj se ameriški zastavi pridene še ena zvezda, ki bi predstavljala indijansko pleme. Zvezda ameriških Indijancev se je že davno utrnila. Novo pleme je prišlo iz Evrope, močnejše od njih, in jim je vzelo vse zvezde. Indijancem ni nobena ostala. Tudi, če bi belopoltno ameriško ljudstvo, ki vlada ta nekdanji indijanski del sveta, ugodilo želji Indijancev iz Onondage, bi to ne izbrisalo dejstva, da so Indijanci pleme preteklosti. Nobena zvezda jim več ne prikaže poti nazaj v življenje in moč.

Čudna je zgodovina. Videla je plemena in narode, ki so živeli, bili mogočni, ki so podjarmljali in sanjali o vladi na vse večne čase, pa so prišli drugi, jih premagali in nekdanji mogočni narodi in države so izginili iz pozorišča. Kakor narodi, so vladali v raznih dobah različni sistemi. Vsi so bili zavarovani z zakoni, z armado, z božjo pravico. Bilo je izdajstvo, kdor se jim je upiral. Pa so kljub temu izginili. Tako bo izginil tudi kapitalistični sistem. In izginil je kajzer in car in cesar, trije najmočnejši vladarji najmočnejših držav do leta 1914. Kdor hoče spoznati razliko, zgodovino, evolucijo, upore in revolucije, mora iti nazaj v zgodovino. Potem bo lažje mislil naprej in človeštvo bi hitreje korakalo v civilizacijo.

Atentat na Draškoviča.

V Delnicah na Hrvaškem je bil dne 21. julija ustreljen minister za notranje zadeve Draškovič. Strel je bil smrten. Napadlec, baje komunist iz Bosne, je bil prijet. Vlada je pričela še strožje nastopati proti komunističnemu delovanju v Jugoslaviji. — To so posnetki brzojavk, ki poročajo o atentatu na Draškoviča. Draškovič se je proslavil z zloglasno "obznano", naperjeno proti komunistom in v splošnem proti vsemu delavskemu gibanju v Jugoslaviji.

To je v kratkem že drugi atentat v mladi državi. Zadnji je bil izvršen proti regentu Aleksandru, ki pa ni dosegel svojega smotra. Ampak z atentati se ne bo reformiralo jugoslovanske ustave, niti niso atentati priporočljivo sredstvo za pridobivanje pravic delavstvu. Atentati v mnogih slučajih še poslabšajo položaj zatiranih. Pregarjanja postanejo hujša in teroriziranje se poveča. To se bo izvajalo tudi v Jugoslaviji. Delavska propaganda ne sme sloneti na atentatih in tudi jugoslovanski komunisti se ne opirajo nanje. Dobe pa se vedno ljudje, plod razmer, ki se zatekajo k atentatom. Odgovornost za njihove čine pa se vali na ves delavski razred, kakor je valila prejšnja Avstrija vso krivdo za umor prestolonaslednika Ferdinanda na Srbijo in ji končno napovedala vojno.

Socializem ne pride v Ameriko iz kake druge dežele. Bitke zanj mora izvojevati ameriško delavstvo samo. Razredno zavedno delavstvo v drugih deželah nam lahko le pomaga, toda njihova pomoč ne bo odločilna. Nauk: Zanašaj se le na svojo moč v boju proti svojemu tukajšnjemu sovražniku.

Zakaj je Debs v ječi?

EUGENE VICTOR DEBS je kljub apelow iz vseh delov Amerike za izpustitev iz zapora, še vedno jetnik v atlantski zvezni jetnišnici.

PONOVRNO in ponovno so prišla poročila, da se v Washingtonu pripravlja oficijalni pardon za Debsa. Ponovno in ponovno je izjavil justični tajnik Daugherty, da se "kmalu" predloži neko priporočilo v slučaju Debsa — in ponovno in ponovno sta vsem vestem sledila molk in nedelo.

ZAKAJ? Dozdevno je Debs v ječi zaradi govora, ki ga je imel proti vojni, ko je bila vojna na svojem vrhuncu. Ali vojne je že davno konec. Dvaintrideset mesecev je že minulo odkar je bilo podpisano premirje in naposled je zdaj vojna končana tudi tehnično. Mirovna rezolucija je bila podpisana. Vzlic temu je Debs še vedno jetnik zaradi svojega protivojnega govora?

DEBS sam pravi, da ni! Tukaj Debsovo lastno pojasnilo, zakaj je še vedno zaprt:

"NISEM v ječi zaradi besed, ki sem jih izgovoril v Cantonu meseca junija 1918, pač pa sem tukaj zaradi besed, ki jih lahko še izgovorim, kadar bom prost. To vem tako trdno kakor vem, kako mi je ime. Ako me danes izpuste iz ječe, bom takoj prijel za delo v interesu delavcev in socializma tam, kjer sem ga moral postiti. To vedo moji sovražniki, ki bi me seveda že davno izpustili, ako bi jim obljubil, da se potem posvetim privatnemu življenju in opustim delo za socializem. Tega pa nočem storiti, nobene obljube za odkupljenje moje svobode ne maram podpisati. Nobena svoboda ne bi bila, če bi kaj preklical ali obljubil; takšna svoboda bi bila hujša od vsake sužnosti."

KAJ pravi na to justični tajnik, gospod Daugherty? Kaj poreče mr. Harding? — "The New York Call".

Brezposelnost, ako traja dolge mesece, tira mnoge delavce v obup. Že mnogo se jih je usmrtilo. Nekateri pa si baje pomagajo z biblijo lajšati svoje težave. Založniki biblije pripovedujejo, da se je trg za to sveto knjigo zadnje mesece zelo izboljšal. Pravijo, da se ljudje vsled slabih časov vračajo k Bogu. Le da ne bi ti ljudje, ki kupujejo sedaj biblijo, nalezli na novo razočaranje. Biblija jim ne bo preskrbela ne dela ne jela. Ne bo jim plačevala stanovanj, niti jim oskrbela obleke. V bibliji je sicer zapisana, da Bog skrbi celo za ptice pod nebom; torej skrbi tudi za ljudi. Stoprocentni Američani trdijo, da nas živi dežela, čez katero nekateri zabavljajo. Ampak ne Bog in ne dežela ne skrbi zame in zate. Delati morava in od najinih produktov nam vrnejo gospodje, ki posedujejo delovna sredstva, mal del v obliki plače. Kadar narediva preveč, več kot se more prodati, naju odslove in nihče več se ne briga, "kaj bova jedla in kaj bova pila". V tej družbi bo vedno tako. Spremeni se šele, kadar se jo nadomesti s socializmom.

Krim, svoječasno sedež Wranglovih aktivnosti, je proglašen za samostojno sovjetsko republiko v okvirju Ruske sovjetske federativne socialistične republike.

Nasprotja v revoluciji l. 1848.

Ko so leta 1815. združene vojske evropskih vladarjev končno do dobrega premagale Napoleona in zvezele Pariz, je nastal v Evropi mir, t. j. oni absolutistično-fevdalni mir, ki je vladal pred l. 1789 (prva francoska revolucija). Zveza treh vladarjev takozvana sveta alijanca ruskega, avstrijskega in pruskega kralja je bdela nad tem mirom, njegov angelj varuh za vso Evropo pa je bil avstrijski kancler knez Metternich.

V času tega mira je stopal gospodarski razvoj z velikanskimi koraki naprej. Prišli so v promet prvi stroji, moč pare se je začela umno izrabljati, ždale so se prve večje tovarne, gradile so se prve železnice, finančni kapital je ustvaril veliko industrijo in z njo industrijski proletarijat. Delavstvo se je grozovito izkoriščalo ob pretirani delovni dobi (14 do 16 ur), zlorabljale so se žene in otroci pri tovarniškem delu. A ne le delavstvo, tudi malomeščanstvo, mali obrtnik in rokodelce sta trpela po novem kapitalističnem razvoju. Vsled teh razmer se je porajala velika nezadovoljnost med evropskim ljudstvom in je zorela čim dalje bolj. Bilo je treba le povoda, da se je tleča iskra razpihnila v požar. Ta povod je dala slaba letina, ki je pritisnila l. 1847. po vsej srednji Evropi. V februarju naslednjega leta je izbruhnila revolucija v Parizu, v marcu na Dunaju. Pred njo so morali bežati oziroma se poskriti zastopniki absolutizma in fevdalizma.

Revolucija v letu 1848. je imela torej svoje vzroke v kapitalističnem razvoju. Do tega časa so se namreč pod vplivom nastajajočega kapitalizma popolnoma razvili vsi stanovi oziroma vsi razredi človeške družbe. Na eni strani imamo fevdalno gospodo, t. j. veliko duhovščino in plemstvo, ki sta združena z absolutističnim prestolom in varujeta svoje koristi in koristi prestola, ki so ene in iste, istovetne napram koristim vsega ostalega ljudstva, meščanstva ali tretjega stanu, kakor ga je prva francoska revolucija imenovala. Tóda ta tretji stan že davno ni enoten; razcepil se je po eni strani v velemeščanski (velekapitalistični) in malomeščanski razred, ki sta se zopet oba smatrala za celoto, buržvazijo, imajočo menda skupne nasprotujoče koristi proti zadnjemu gospodarsko najnižje stojječemu razredu, proletariatu. Slednji se je leta 1848. že zavedal svojega razrednega stališča, francoski delavec je vihtel na barikadah l. 1789. le francosko trobojnico, l. 1848. pa poleg nje že tudi rdečo zastavo.

V prvem veselju, ko je padel stari absolutistično-fevdalni sistem, ko je odpadlo tlačanstvo in desetina, ko se je proglasila politična svoboda, ko so stara gesla bratstva in enakosti prevzela osvobodena sreča — v tem prvem trenutku se je vele- in malomeščanstvo čutilo eno z delavstvom. Ali le malo časa je trajalo to bratstvo. Že nekoliko dni po revoluciji se je meščanstvo v Parizu razdvojilo. Vele- in malomeščanstvo se je začutilo, da ima nasprotne interese od delavstva ter ga je začelo od sebe odbijati. S težavo je pariško delavstvo doseglo dva zastopni-

ka (Alberta in Louis Blanca) v narodnem zboru. (Proglasena je bila medtem seveda republika). V tem sta onadva takoj začela povdarjati gospodarsko-socialne zahteve proletariata. Otvorile so se narodne delavnice, v katerih so dobili brezposelni delavci dela in zaslužka; v Luksemburgu pri Parizu se je otvoril zavod za proučevanje socialnega vprašanja. Ali le malo tednov potem, in že najdemo združeno vse meščanstvo proti — delavstvu. Narodne delavnice se zapro in v mesecu juniju je že nad 10.000 delavcev poklala nastopivša meščanska reakcija. Novi socialni delavski razred je vse ostale prestrašil, da so se združili proti njemu. Zatajitev svobodomiselnih principov se je kmalu maščevala na meščanstvu. Prvo je prišlo malomeščanstvo na vrsto, ki je bilo kmalu izključeno od zastopstva v narodnem zboru po velemeščanih. A tudi to se je kmalu začutilo šibko, balo se je tudi maščevanja malomeščanstva in delavstva, edino rešitev in oporo je videlo v krepki vojski, zato se je podvrglo popolnoma generalu Napoleonu (nečaku prvega Napoleona), ki se je kmalu nato l. 1853. proglasil za francoskega cesarja in uvedel zopet staro absolutistično vojaško vlado.

Podobno usodo je imela revolucija na Dunaju in drugod, enaka znamenja pri njenem postanku in podobne posledice. Do l. 1850. je bila po vsej Evropi revolucija potlačena.

Zapuščina iz te dobe nam je ostala v Marx-Engelsovem komunističnem manifestu. Ko je revolucija ugasmila, je Marx prvi spoznal, da so l. 1848. socialna protivija igrala prvo vlogo, da so se borili različni razredi ne za kakšna fantastična gesla, marveč za moč v državi. Marx je spoznal, da izvirajo vsi politični dogodki iz gospodarskih nasprotij.

UTRINKI.

V Južni Dakoti so pričeli zopet preganjati člane I. W. W. Pripisujejo jim par umorov, ki so se dogodili zadnje čase, zato je treba ta "nezakoniti" element iztrebiti. Ta organizacija je že par let izpostavljena najhujšim preganjanjem, ki jih še ne bo konec.

V Moskvi pa se je boril njen bivši gl. tajnik W. D. Haywood za podporo njegovi organizaciji od strani komunistične Internacionale in komunistične Internacionale strokovnih in industrialnih unij. Večina ameriških delegatov, ki se nahajajo na kongresu zastopnikov industrialnih in strokovnih unij in preje na kongresu tretje internacionale, so nasprotni I. W. W. in Haywoodov boj je bil v prvi vrsti napovedan njim. Ti so zagovarjali stališče, da I. W. W. nima pogojev za življenje in ne bo mogla pridobiti ameriškega delavstva za svojo organizacijo in svoj program. Nekateri delegatje so zastopali stališče, naj ameriško radikalno delavstvo deluje v Ameriški delavski federaciji, da pridobi v nji kontrolo in jo potem vporablja za svoj program. Proti I. W. W. nastopajo tudi zastopniki ameriške zedinjene komunistične stranke, ker sta to dve separatni organizaciji, katerih vsaka zagovarja svojo taktiko za dosego svojih

ciljev. Če bo končno dosežen sporazum med nasprotnimi elementi, je še vprašanje. Tudi, če se doseže v Moskvi, bi še to ne bil sporazum, veljaven za radikalno gibanje v tej deželi; sporazum bi moral biti najprvo dosežen med prizadetimi faktorji tukaj, katerega pa ne bo toliko časa, dokler bo vsaka organizacija trdila o sebi, da je le ona zveličavna in postavljena, da reši proletariat.

Prosperiteta se še ni povrnila v Zedinjene države. Brezposelnost narašča. Mnoge tovarne nadaljujejo s odpuščanjem delavcev, drugim pa znižujejo plače. Tudi mesarski kralji so skušali ponovno znižati plače za 5c na uro, toda sodnik, ki odločuje v sporih med klavniškim delavstvom in mesarskimi baroni, je to znižanje odklonil. Dal pa je družbam druge ugodnosti, kar bo delavstvu vseeno povzročilo občutno znižanje plač. Boj za odprto delavnico se po raznih krajih Unije nadaljuje. Organizirano delavstvo se upira, toda v teh časih brezposelnosti, ko je vse polno ljudi pripravljenih delati tudi tam, kjer so stavke, je boj zelo težak in kompanije imajo v tem boju ugodnejšo stran. Unije bi morale skrbeti za več razredne vzgoje med svojim članstvom, pa ne bi bilo toliko stavkokazov in toliko mlačnosti med organiziranim delavstvom.

Vlade velikih "civiliziranih" držav rade očita-jo Mehiki barbarizem. Sicer menda niso toliko naivne, da ne bi poznale vir mehiških revolucij, ki so plod intrig tujzemskih oljnih kraljev in drugih kapitalistov. Kljub temu je mehiška vlada pripravljena plačati škodo, povzročeno po revolucijah tujim kapitalistom. V ta namen je poslala prizadetim vladam noto, v kateri jih poziva, naj imenujejo komisijo, kaj naj na lieu mesta preračuna škodo ki so jo trpele tuje korporacije vsled nemirov v Mehiki. Ko bi bila Mehika mogočna kot ni, bi ne pošiljala takih not, ampak bi proglasila mehiška naravna bogastva za družabno last. To je že poskušala, izvesti pa ni mogla in tudi ne bo, dokler bo v Zedinjenih državah neomejeno vladal kapitalistični režim.

Vse ameriško časopisje, politiki in kdove kaj še, so izkoriščali patriotične sentimente ljudstva in bivših vojakov z ozirom na bonus. Vojaki so bili "pripravljeni preletiti kri za domovino." Kljub temu jim ni država dala več kot dolar na dan, medtem ko so tisti, ki so bili doma, služili lepe svote. Kajpada so bili vojaki veseli v svojem upanju, da se bo patriotičnim kongresnikom in senatorjem posrečilo spraviti pod streho predlogo, ki bo prinesla vsakemu vojaku po par sto dolarjev. Stvar je bila prignana tako daleč, da se ni upal že skoro nihče v senatu ali kongresu nasprotovati predlogi, pa je moral to vlogo prevzeti Harding sam in apelirati na zbornico, naj ne vrže dežele v še večji ekonomski kaos. Bogata ameriška Unija torej ne more nagraditi svojih bivših vojakov, po zadržilu Hardinga ne še sedaj. Morda pozneje, ko bodo zavezniki plačali svoje dolgove. Dobro je, da vojaki ne vedo, koliko milijonov so dobili razni procentni kapitalisti za

gradnjo letal, katerih niso nikdar izdelali, za razne druge potreščine, ki niso bile nikdar dostavljene armadi, oziroma vladi, in kako hitro jih je vlada oškodovala, ko je vsled premirja preklicala nekatere kontrakte. Če bi bivši vojaki to vedeli, ne bi izganjali Kate O'Hare in ne bi razbijali socialističnih shodov in uganjali drugih nasilstev proti svojim resničnim prijateljem. Tisti, ki ne vedo, so imenitno orodje v rokah reakcije. Lahko se zgodi, da bodo vsled ponesrečene akcije za bonus nekateri vendarle spregledali. Nekaj jih bo gotovo. Tudi to je dobro, kajti tisti, ki bodo spoznali igro z bonusom, bodo v doglednem času postali socialisti.

Tisti, ki se samo jeze nad delavsko neslogo, sami ničesar ne store za združevanja delavstva v socialistični organizaciji. Ne vprašujte toliko, zakaj je tako in ne drugače, in delajte več, da bo tako, kot hoče tisto delavstvo, ki skuša organizirati proletarske mase v okvirju socialistične stranke.

Kompticija je vojniki; monopol je osvoboditelj; kooperacija je osvoboditelj. — Appeal to Reason.

Drobiž iz Jugoslavije.

— Dne 28. junija se je vršil v Ljubljani občni zbor Slovenske Socialne Matice, ki izdaja mesečno revijo "Naši Zapiski", knjige in brošure. Ustanovljena je bila kot socialistična institucija, ki pa je pozneje zelo trpela vsled razkola v socialistični stranki. Pozneje je prešlo vodstvo iz rok komunistov zopet v roke socialistom. Toda prišla so nesoglasja med uredniki revije in pa strankinimi elementi. Uredniški krogi so se približevali politiki klerikalne stranke, v kolikor se tiče njene smeri glede avtonomije Slovenije, in so kritizirali stališče in zadržanje poslancev socialističnega kluba v konstituenti. Na prej imenovanem občnem zboru je prišla Slovenska socialna matica zopet pod popolno socialistično upravo, toda štab dosedanjih urednikov je odstopil. Smer, ki je odtujila Naše Zapiske socialističnemu gibanju, vodi bivši sodrug Prepeluh.

V novi odbor so bili izvoljeni sledeči sodrugi: Filip Uratnik, predsednik; Karol Kisovec, podpredsednik; Franc Svetek, tajnik; Zvonimir Bernot, blagajnik; Stanko Likar in Franc Skobi, odbornika. V nadzorstvo pa: Albin Lajovic, Ivan Tokan in Josip Škorpik.

— Dne 29. junija je umrl v Ljubljani Emil Vodeb, dolgoletni urednik ljubljanskega dnevnika "Slovenski Narod."

— Ne mine skoro teden, da ne bi jugoslovanska vlada prepovedala kakega inozemskega lista. Če bo šlo tako naprej, se ne bo v Jugoslaviji kmalo našlo nobenega inozemskega lista, razun reakcionarnih.

— Naredba o "redu in radu" je menda stopila v veljavo in kakor poročajo nekateri listi, jo je regent meseca junija že podpisal. "Naprej" piše: "Naredba je simbol režima, črn madež na vse, kar se dogaja pri nas".

— Velika povodenj v Bosni je napravila nad sto milijonov dinarjev škode.

— V Višnji gori, ki je znana vsled svojega prikljenega polža, so pri poštnem uradu odprli telefonsko centralo in javno govorilnico. — Če bi bila Višnja gora v Zedinjenih državah, bi imeli v vsaki hiši po en ali več telefonov. Tudi v Višnji gori ga bodo imeli, ko se enkrat pri ljudstvu udomači in bo telefon postal vsakdanja potreba.

— Anton Kristan je odložil svoj poslaniški mandat, ker je odšel kot upravitelj na posestvo v Belje. Odložil je tudi svoj urad pri Nakupovalni zadrugi in pri Splošnem kreditnem društvu. Poslaniški mandat je dobil sodrug Anton Tokan.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA.

Zaključki socialističnega kluba št. 69, J. S. Z.

HERMINIE, PA. — Klub št. 69, JSZ., je soglasno glasoval za preložitev kongresa naše Zveze na spomlad in proti temu, da bi se vršil o Božiču in to iz dedičnih razlogov: V sedanjih razmerah je naša Zveza preblikva za obdrževanje kongresa, katerega bi posejilo zadovoljivo število delegatov. Kongres pa bo uspešen, če bo na njem zastopanih mnogo klubov, kajti le tak bo potem mogel vršiti pojačano agitatorično delo med jugoslovanskim delavstvom.

Vsled tega vzroka smo glasovali, naj se kongres preloži na spomlad, na jugoslovansko delavstvo po nasobinahr pa apeliramo, naj ustanavlja nove klube in pomagači članstvo v starih, da bomo imeli v spomladi vsaj dva tisoč članov. Potem bo naš zbor res kongres zastopnikov jugoslovanskega delavstva, kajti vse, kar je med našim delavskim ljudstvom inteligentega in zavednega, bi bilo organizirano v J. S. Z.

Naš klub je sklenil pomagati stranki tudi v njeni kampanji za zbiranje fonda \$20,000 in v ta namen določil iz svoje blagajne svoto \$41.00. V ta namen prirediti socialistična organizacija Westmoreland County veliko veselico in piknik na Delavski dan (Labor day.) Sklenjeno, da delujemo z vsemi močmi, da bo udeležba na tej prireditvi kar največja. Program te prireditve bo pravočasno objavljen v Proletarcu.

Apeliram na klube v Westmoreland County, naj pošiljajo svoje zastopnike na seje okrajne socialistične organizacije prej imenovane county, ki se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne na Irwinu. Dosedaj so le trije naši klubi vprašali za čarter, seje pa se je udeležil le en delegat, namreč s. Sprohar iz Pleasant Valley. Treba bo, da se bolj zanimamo za skupno delo poedinih klubov, da se pripravimo za kongresne volitve prihodnje leto.

Na zadnji seji so bili nominirani kandidatje za volitve v okrajne urade (county ticket). Čas je, da pričnemo misliti zopet na ofenzivne boje za okupacijo političnih uradov. Ti so tisto, kar nas tepe. Mnogo naših bitk je izgubljenih, ker so sodišča in drugi politični uradi v rokah naših nasprotnikov.

Na tiste naše delavce, ki še nimajo državljskih pravic, apeliram, naj se potrudijo, da jih dobe. Med vojno je bilo to težko, toda razmere so se v tem oziru sedaj vsaj v teh krajih ublažile. Nobena posebna težava ni sedaj dobiti državljske papirje. Zato naj vsakdo, ki ima že dovolj časa prvi državljski papir, napravi potrebne korake, da dobi še drugega. To je za delavca zelo dobro orožje — ako ga rabi za svoje interese, ne pa za koristi svojih sovražnikov.

Anton Zornik.

CHICAGO, ILL. — Na zadnji seji kluba št. 1, JSZ., je bilo z večino glasov sklenjeno, da je naš klub za preložitev kongresa naše Zveze na spomlad.

Iz blagajne je bilo določenih \$10.00 v fond \$20,000, katerega zbira stranka za svoje obveznosti in v agitacijske svrhe. Ob enem se bo v ta namen po možnosti nabiralo tudi prostovoljne prispevke.

Sodruge, ki večkrat izostanejo od sej, opozarjam, naj jih redneje obiskujejo. Seje so zanimive in za člane je potrebno, da so prisotni. Na dnevnem redu so poročila raznih odborov in pa delegatov kluba v raznih okrajnih in državnih odborih. Za vsakega sodruga in sodruginjo je važno, da je poučen o delovanju svojih zastopnikov in o gibanju sploh.

Redne seje našega kluba se vrše vsak tretji petek v mesecu ob 8. zvečer v dvorani SNPJ.

Ker je naša naloga vzgajati nove sodruge in sodruginje, da vrše socialistično delo, moramo skrbeti za pridobivanje novih članov in članice našim klubom. Tu v Chicagu bi se dalo v tem oziru še veliko napraviti. Agitirajte med znanci, da pristopijo v klub. Vsakdo lahko pridobi enega ali več članov na leto, le nekaj dobre volje je treba. Doba energičnejšega dela

mora nastopiti tudi za slovensko socialistično delavstvo. — *Tajnik.*

ČLANOM J. S. Z. NA ZNANJE.

Klubi J.S.Z. dobe v kratkem od državnih tajnikov glasovnice za glasovanje o zadevi mednarodne priključitve Socialistične stranke. Kakor je bilo že poročano v Proletarcu, je detroitska konvencija sprejela glede tega vprašanja predlog šte. 4, ki pravi, da je treba najprvo stranko uvrstiti, in da dokler stranka ni jačja, se ne priključi nobeni mednarodni organizaciji, ali Internacionali.

Sodrug Kruse, ki je zagovarjal na konvenciji predlog št. 2, to je, da stranka poskuša dobiti za pristop k moskovski Internacionali nove pogoje, je dobil od ene tretjine delegatov podpise, in sedaj gresta oba predloga na splošno glasovanje. To je edina zadeva, ki pride z detroitske konvencije na glasovanje. Naši člani bodo glasovali naravno za predlog št. 2, pa proti predlogu št. 4. To je stališče, ki ga je zavzela tudi eksekutiva J. S. Z., še pred detroitsko konvencijo.

Glasovnice morajo klubovi tajniki vrniti v kraj, od koder so bile poslone. Na tajništvo J. S. Z. ni pošiljati teh glasovnic.

Tajništvo J. S. Z.

Iz socialističnega in delavskega sveta.

V New Yorku znajo.

Pri mestnih volitvah v newyorški mestni svet leta 1919 sta dobila po zatrdilu socialistov Algernon Lee in E. F. Cassidy, kandidata za aldermana, večino oddanih glasov, toda pri štetju so uradniki našli večino glasov za protisocialistične kandidate. Socialisti so zahtevali ponovno štetje, ki se je pričelo pred teden dni, torej 17 mesecev po volitvah. Seveda bodo tudi sedaj našli večino za tiste kandidate, katere hočejo imeti v mestnem svetu velike korporacije. Za socialiste je le ena pot; in ta je, da imajo na voličih pri štetju glasov dovolj svojih zastopnikov, ki pazijo pri štetju. To bi bilo izvedljivo, če bi imeli socialisti po vseh mestnih okrajih močne organizacije, ne pa samo volilce. Socialistični boj se more uspešno vršiti le s pomočjo organizacije. Kjer te ni, tudi veliko število volilcev ne pomeni mnogo. Zato vsi v organizacijo v vrste aktivnega članstva.

Socialistična organizacija v Denverju se je obnovila.

Za časa konvencije Ameriške delavske federacije v Denverju so delegatje, ki so člani socialistične stranke, prirejali sestanke, na katere so povabili bivše člane socialistične organizacije v Denverju, z namenom, da se socialistična postojanka v coloradskem glavnem mestu reorganizira.

Pristopilo je veliko članov in novi odborniki upajo, da bo organizacija kmalo imela več stotin članov, kakor jih je imela pred razpadom.

J. Louis Engdahl odstavljen od uredništva "The Chicago Socialist".

J. L. Engdahl, vodja struje v socialistični stranki, ki propagira brezpogojno pridruženje ameriške socialistične stranke k moskovski Internacionali, je bil odstavljen od uredništva socialističnega tednika "Chicago Socialist". Nato je s. Engdahl podal tudi resignacijo kot tajnik socialistične organizacije za okraj Cook (Chicago in okolica).

Sodrug Engdahl je postal urednik "American Socialist" v letu 1914, ko je bil list ustanovljen. Kot urednik je bil obtožen z drugimi odborniki socialistične stranke in obsojen po sodniku Landisu v vojnem času na dvajset let ječe.

Engdahl je prenehal biti urednik tega lista po konvenciji v septembru 1919. Za tem je postal urednik

"Chicago Socialist", ki je nasledil "American Socialist", katerega je bivši glavni poštar Burleson potlačil. Izvoljen je bil tudi tajnikom okrajne stranke organizacije.

Minnesotska delavska federacija proti spremenitvi prohibicionistične postave.

Na svoji konvenciji je Minnesotska delavska federacija porazila predlog, da se apelira na zvezni kongres, naj dovoli varenje piva in izdelovanje lahkih vin. Večina drugih ameriških unij vodi propagando za olajšanje prohibicionistične postave v toliko, da bi se dovolilo varenje pive. Nekatere so tudi za lahka vina.

"Butte Bulletin" pričel izhajati kot tednik.

"Butte Bulletin", ki je 1. maja prenehal izhajati kot dnevnik, je pričel izhajati kot tednik. Kadar si zopet opomore iz finančnih zadreg, v katere ga je pripravila velika brezposelnost v Butte in drugod po zapadu, postane zopet dnevnik. "Butte Bulletin" je bil radikalen delavski dnevnik in za delavstvo v Montani je vsekakor škoda, da je moral prenehati z vsakdanjim izdajanjem.

Kapitalistične stranke v Buffalu se boje socialistične zmage.

Socialistična kampanja za mestne volitve v Buffalu se vrši z energijo in navdušenjem, kakršnega se je opazilo le pred vojno in prva leta v vojnem času. Številni socialistični shodi so dobro obiskani. Napredne unije kooperirajo s socialistično stranko v tej agitaciji. Kapitalistični politiki skušajo pridobiti bivšega socialistista Perkinsa, da bi sprejel kandidaturu za župana, ker upajo stem cepiti delavske glasove. Perkins, ki je med delavstvom v Buffalu zelo znana oseba, je izjavil, da bo glasoval za socialistične kandidate. Vendar pa se stranka ne zanaša mnogo na njegove izjave. Verjetno je, da se bo Perkins premislil in sprejel kandidaturu, da onemogoči socialistično zmago. Buffalski kapitalistični listi sodijo, da bodo socialisti zmagali v desetih volilnih okrajih (wardih).

Židovska federacija se morda loči od stranke.

Večina eksekutive židovske federacije je za odstop od socialistične stranke, ker je na svoji konvenciji v Detroitu zavrgla predlog za pridruženje k tretji Internacionali. V ta namen se obdržujejo v New Yorku konferenca, na katerih se bo odločilo, dali židovska federacija še ostane pri stranki ali ne. Mnogi židovski klubi nasprotujejo korakom, ki jih je podvzela njihova eksekutiva in groze, da ostanejo vseeno v stranki. Trdijo, da je večina židovskih sodrugov zato, da federacija ostane v stranki.

Za osvoboditev političnih jetnikov.

W. F. Krusse, tajnik socialistične stranke za Illinois, poroča, da je mnogo kongresnikov in senatorjev, kakor tudi zveznih uradnikov, za izpustitev političnih jetnikov na svobodo, pa se boje kritike kapitalističnega časopisja, če bi napravili ta korak. Razne "stoprocentne" organizacije bi dvignile velik hrup, če se politične jetnike osvobodijo. Če se hoče osvoboditvi naklonjene kongresnike, senatorje in uradnike pridobiti za stvar, jih je treba prepričati, da ljudstvo hoče osvoboditev političnih jetnikov. Po Krussovem mnenju mora delavstvo hrup nasprotnikov udušiti s svojim hrupom. Ta hrup pomeni, da mora delavstvo napraviti na vse merodajne faktorje tako močan pritisk, da ga bodo v Washingtonu morali vpoštevati. Shodi, resolucije, pisma kongresnikom in senatorjem, članki v časopisju, letaki, vse spada v to akcijo za pridobitev javnega mnenja v prilog osvoboditvi političnih jetnikov. Dasi ravno se ta akcija tudi sedaj ne zanemarija, je vendarle še velik del delavskih unij indiferentnih in ne dajo kampanji za osvoboditev Debsa in drugih političnih jetnikov nikakršnega življenja. Te se mora šele pridobiti za energičnejšo akcijo.

Nasilstva proti delavstvu v Španiji.

V Barceloni na Španskem se vodi že dolgo časa teror proti radikalnemu delavstvu. Več delavskih voditeljev je bilo umorjenih. Reakcionarna španska vlada

se vzdržuje s terorjem, Španija pa propada. Njeno ljudstvo trpi pomanjkanje, plemstvo in duhovščina pa nadaljuje z srednjeveško inkvizicijo in politiko. Tudi za Špance pride še dan.

Angleška Delavska stranka za novo internacionalo.

Angleška Labour Party, ki je imela svojo konvencijo proti koncu junija, je poslala vsem socialističnim in drugim delavskim strankam poziv na konferenco, ki se bo vršila, kadar bo to omogočal odziv. Konvencija delavske stranke, ki ima 4.500.000 članov, se je udeležilo tisoč delegatov. Resolucija, ki jo je sprejela konvencija z ozirom na odnose mednarodnega delavstva, se glasi:

"Z ozirom na sedanjo pozicijo delavskega gibanja po vsej Evropi in z ozirom na spremembe mednarodnega socialističnega tajništva, nalaga ta konferenca eksekutivi, naj podvzame take korake, ki so potrebni, da se pozicija druge Internacionale utrdi, nadalje, da se njena demokratična načela, ki so v nasprotju z diktaturo, ponovno sprejmejo, nadalje, da se pošljejo vsem delavskim organizacijam in socialističnim strankam po vsem svetu povabila na konferenco, katera bi omogočila ustanovitev obsežne Internacionale mednarodnega delavstva; nadalje nalaga ta konvencija eksekutivi, naj napravi primerne korake, da stopi eksekutiva druge Internacionale v dogovore z delovno skupino socialističnih strank s sedežem na Dunaju, da se najdejo pota za zблиžanje in se prepreči nadaljnjo razdruževanje".

Organizacijski fond J. S. Z.

III. izkaz.

SPRINGFIELD, ILL.: Jos. Grobelnik \$1; po 50c: F. Čopi, B. Remšak, J. Kus, U. Čuk, J. Potnik, J. Perko, A. in Mary Kremžar; po 25c: F. Kalan, M. Bizjak, I. Petje, A. Pekel, M. Dolinar, J. Brus, M. Berčič, S. Robnik, J. Usman, F. Kermel, T. Volk, J. Ovca, F. Polehner, J. Planinšek, M. Roter, H. Smith, F. Kramar. — 88.75.

GREENSBURG, PA.: Po \$1: J. Krofina in J. Brumen; po 50c: L. Palčič, Mary Mihevc, J. Tome, Mary Tome, F. Ausec; J. Zupančič 25c. — 84.75.

MEADOWLANDS, PA.: Jugosl. socialist. klub št. 182 JSZ. \$2; M. Premrov 50c; po 25c: A. Premrov, N. Krašna, A. Vrt, J. Bizjak, A. Martinčič, J. Bizjak, P. Dolenc in L. Lenassi. — 84.50.

NOKOMIS, ILL.: JSZ. klub št. 128 85.00.

MADRID, IOWA. — JSZ. klub št. 217 \$1.50.

PULLMAN, ILL. — G. Ule \$1; po 50c: P. Vrhovnik, F. Pretnar, J. Pucel, F. Ovičaj; po 25c: A. Tome in J. Jelenc; Mary Vrhovnik 30c; J. Florjančič 25c. — 84.00.

WELEETKA, OKLA. — V. Ločnikar 50c.

Skupaj v tem izkazu \$ 29.00
V zadnjem izkazu dne 15. junija 1921 118.63

Skupaj do 25. julija 1921 \$147.63

Tajništvo J. S. Z.

Vsaka slovenska naselbina bi morala imeti poleg drugih organizacij tudi socialistični klub. Ako ga še nima, se ne more ponašati, da je napredna.

Dasiravno je na Dunaju beda in je izginil ves prejšnji sijaj cesarskega mesta, se imajo novepečeni dunajski bogataši prav dobro. Na konjskih dirkah zapravljajo ogromne svote. Kupujejo pohištvo in druge reči od članov habsburške hiše, za kar plačujejo milione. Med in po vojno profiterstvo je obubožalo prebivalstvo na korist nekaj deset tisoč novih milijonarjev. Seveda so stari še bolj pomnožili svoja premoženja, ki so aristokracija med milijonarji. Mednje nimajo novi milijonarji niti pristopa.

Slov. delavska

podporna zveza

Ustanovljena dne 26.
avgusta 1906.Inkorporirana 22. aprila
1909 v državi Penn.

Združena s Slovensko Narodno Podporno
Jednoto.
CHICAGO, ILL.

GLAVNI URADNIKI:

- Predsednik: IVAN PROSTOR, 6120 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAS NOVAK, 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
1. Pom. taj.: FRANK PAVLOČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. taj.: ANDREJ VIDRICH, R. F. D. 7, Box 4, Johnstown, Pa.
Blagajnik: JOSIP ZELE, 5602 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. Blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

- Predsednik nadzor. odbora: IGNATZ PODVAZNIK, 5315 Butler St., Pittsburgh, Pa.
1. nadzornik: SOPHIA BIRK, 955 Addison Rd., Cleveland, Ohio.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

- Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERZAN, Box 135, West Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. 1, Bonanza, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 S. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

- Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
Glavni urad: 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

URADNO GLASILO: PROLETAREC.

3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

PROSVETA.

2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki, so uljudno prositi pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštah, Expressnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovijo: Blas Novak, in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

IZ GLAVNEGA URADA S. D. P. Z., ZDRUŽENA Z
S. N. P. J.

Sklicanje združitvene konvencije.

V zmislu združitvene pogodbe je skupni združevalni odbor določil, da se takozvana združitvena konvencija prične dne 12. septembra 1921 ob 9. zjutraj v Clevelandu, Ohio.

To konvencijo ima sklicati glavni predsednik S. N. P. J. za vse organizacije, ki se združijo na podlagi potom splošnega glasovanja sprejete združitvene pogodbe.

Glavni predsednik SNPJ. je tozadevno obvestilo oziroma sklic te konvencije priobčil v Prosveti dne 20. julija 1921, s katerim dnem je torej veljavno voliti delegate za to konvencijo.

Združitvena pogodba določa, da zamorejo biti na isti zastopana vsa društva vseh združenih organizacij, in sicer na način, da izvolijo društva, ki štejejo najmanj sto dobrostoječih članov enega delegata ona nad dvesto članov dva delegata in da se društva katera štejejo manj kot 100 članov zamorejo združiti z drugim bratskim društvom v dosego 100 članov z namenom, da jim je na ta način omogočeno izvoliti skupnega delegata.

Razumljivo je, da se morejo združiti v svrhe izvoljenja skupnega delegata društva S. D. P. Z. le z društvom S. D. P. Z. in društva S. N. P. J. le z društvom S. N. P. J.

Volitve delegatov za to konvencijo se zaključijo z dnem 11. septembra, to je zadnji dan pred začetkom konvencije. Delegat ali delegatinja zamore biti vsak (a) dobrostoječ (a) član (ica).

Dnevnice in vozni stroški delegatov bodo pokriti iz upravnega sklada SNPJ. oziroma zveznih delegatov iz nabranega konvenčnega sklada, kateri je prenešen v upravni sklad SNPJ.

Na drugem mestu priobčam imenik društev po nasebinah in številno članov, kar zamore služiti raznim društvom kot navodilo v združevanju v svrhe volitve delegatov.

Blas Novak, tajnik.

ZDRUŽENJE PODPORNH JEDNOT IN ZVEZ.

SLOVAN, PA. — Že leta se deluje za združenje naših podpornih organizacij. Mnogo denarja je bilo že potrošenega in ta namen, mnogo prostora v listih popisane in mnogo časa zapravljenega, vsega tega veliko brez potrebe. Komu je pripisati krivdo? Nekateri mislijo, da je temu počasnemu združevalnemu delu krivo članstvo prizadetih organizacij. Ne bomo oporekali, da ne leži del krivde tudi na članstvu, največ pa so krivi glavni odbori. Na konvencijah jim je članstvo poverilo vodstvo organizacij, da jih vodijo po najboljših potih za interese članstva, toda v mnogih slučajih se ni vpoštevalo toliko interese organizacij kakor kake cilje posameznikov, zato je bila naša pot v združenje tako počasna. Davno je že članstvo odglasovalo za združenje na podlagi enakopravnosti, to se pravi, da mora dobiti članstvo združenih organizacij enakopravne pravice, da se ne bi pozneje očitalo, da je ena organizacija podjarmila drugo. Ako je kje kaj napačnega, naj članstvo razmotriva o zadevi sedaj, dokler je še čas. Po loči zvoniti je prepozno.

V 106. številki Prosvete sem čital poročilo predsednika združevalnega odbora glede konvencije. Ne verjamem, da se bo članstvo SDPZ. strinjalo z njim. Na seji društva Slovan, št. 150, SDPZ. dne 17. julija je bilo njegovo poročilo prečitano in po daljši diskuziji smo prišli do zaključka, da se društvom SDPZ. omejuje pravico do zastopstva na združevalni konvenciji. Ni povedano dovolj jasno, kjer se pravi, da pošljejo organizacije za vsakih sto članov po enega delegata, dali velja to za posamezna ali združena društva. Moje mnenje je, da združena društva še ne morejo pošiljati skupnih delegatov, ker se združenje še ni izvršilo v taki meri. Ker je temu tako, bi bilo na združevalni konvenciji zastopanih le 13 društev SDPZ., organizacija pa šteje 156 društev, v katerih je okoli sedem tisoč članstva. Vsem društvom, razun omenjenih bi bilo onemogočeno poslati zastopnike na konvencijo.

Nadalje se omenja, da se plačajo dnevnice in vožnja delegatom iz jednotine blagajne. Kaj pa bo s tistim fondom, v katerega je plačevalo članstvo SDPZ. za konvencijo? V tem fondu je menda okoli \$6.675.00, katere je plačalo naše članstvo za pokritje stroškov konvencije naše organizacije, kadar bi se vršila. Sedaj pa ni opravičeno do zastopstva na združevalni konvenciji. Ali bo naše članstvo zadovoljno s takimi pogoji. Po mojem mnenju ni to urejeno na podlagi enakopravnosti. Sedaj je še čas, da se taki nedostatki popravijo, da se ne bo zgodilo tako, kot se je Slovencem in Hrvatom v Jugoslaviji.

Nadalje je naše društvo na svoji seji razmotrivalo tudi o pravilih za združeno organizacijo in prišlo do sledečih zaključkov:

1) Združena organizacija naj dobi novo ime, katera naj ji izbere konvencija.

2) Vpelje naj se toliko razredov, kolikor jih je potrebno za pokritje zavarovalnine, kakoršno ima ti isti članstvo, ki je zavarovano pri sedaj združenih organizacijah. V tem naj se ozira na posmrtninske in bolniške razrede.

To so naša mnenja, katera tu objavljamo v pojasnilo članstvu prizadetih organizacij.

Za društvo Slovan, št. 150, SDPZ., Mike Klenovšek, predsednik.

IZKAZ DOBROSTOJEČIH ČLANOV IN ČLANIC S. D. P. Z. PO DRUŠTVIH V RAZNIH DRŽAVAH KONCEM MESECA JUNJA 1921.

DRŽAVA		St. članov
Pennsylvania:		
St. dr.	Kraj	St. članov
1.	Conemaugh	95
2.	Johnstown	72
3.	Franklin	58
4.	Lloydell	60
5.	Ralphton	84
6.	Garrett	12
7.	Claridge	74
9.	Johnstown	36
10.	Brownfield	64
11.	Dunlo	66
12.	Heilwood	16
13.	Baggaley	62
14.	Orient	45
18.	Braddock	77
24.	Iselin	41
26.	Export	41
29.	Meadow Lands	49
34.	Yukon	46
36.	South Fork	55
39.	Darragh	26
40.	West Newton	28
43.	Portage	10
44.	Cliff Mine	39
45.	Johnstown	54
47.	Avella	37
55.	Crabtree	12
56.	Pittsburgh	153
60.	Moon Run	150
63.	Hackett	4
67.	Seminore	20
70.	New Derry	14
71.	Bessemer	27
73.	Smithfield	44
74.	Falls Creek	10
75.	Wyane	14
78.	Miller Run	19
79.	Bon Air	60
80.	Philadelphia	13
81.	Bishop	28
87.	Bentleyville	12
91.	Greensburg	35
97.	Rhone	23
99.	Herminre	38
100.	Forest City	171
101.	Meadway	34
102.	Farrell	22
104.	Luzerne	47
105.	White Valley	49
107.	Homer City	40
111.	Duryea	62
116.	Willock	81
117.	Broughton	236
122.	Imperial	23
125.	Burdine	52
127.	Irvin	22
134.	Vandling	40
149.	Universal	72
144.	Grays Landing	70
146.	Penns Sta.,	33
148.	Cuddy	23
150.	Slovan	34
152.	Johnstown	28
153.	Southview	21
Ohio:		
35.	Lorain	71
37.	Barberton	23
38.	Bridgeport	121
41.	Cleveland	125
51.	Cleveland	137
53.	Fairpoint	18
57.	Wooster	10

59.	Maynard	36
62.	Cleveland	69
83.	Cleveland	32
126.	Cleveland	18
149.	East Palestine	34
156.	Cleveland	6

Kansas:

21.	West Mineral	40
30.	Breezy Hill	85
50.	Franklin	116
66.	Yale	71
82.	Ringo	71
85.	Skidmore	29
90.	Gross	22
92.	Girard	36
109.	Cherokee	37
119.	Jacks Ville	29
118.	Flaming	26
147.	Frontenac	41

Illinois:

22.	La Salle	85
42.	Oglesby	57
48.	Aurora	21
52.	De Kalb	4
65.	Staunton	36
86.	Livingston	29
88.	Nokomis	37
98.	Standard	19
123.	Springfield	61
145.	Joliet	75

Colorado:

15.	Sopris	36
32.	Palisades	20
124.	Primero	23
133.	Leadville	27
135.	Oak View	4
138.	Somerset	13
151.	Dalagna	40

Minnesota:

96.	Duluth	16
108.	Chisholm	60
120.	Gilbert	37
130.	Eveleth	81
140.	Pineville	17

Arkansas:

29.	Huntington	22
33.	Jenny Lind	66
46.	Alex	12
110.	Hartford	13

Wyoming:		
25.	Rock Springs	113
27.	Diamondville	17
136.	Dietz	3
141.	Sublet	25

Montana:

103.	East Helena	29
106.	Bear Creek	23
155.	Klein	19

Michigan:

17.	Akron	17
112.	Detroit	35
131.	Calumet	37

Iowa:

16.	Buxton	14
69.	Madrid	25

West Virginia:

23.	Coketon	155
84.	Farmington	17

Indiana:

61.	Gary	23
68.	Clinton	56
128.	Indianapolis	69

Maryland:

89.	Eckhart Mine	29
143.	Dodson	27

Canada:

58.	Canmore, Alta	13
72.	Bankhead, Alta	27

New York:

121.	Little Falls	44
------	--------------	----

New Mexico:

154.	Sugarite	22
------	----------	----

Alabama:

114.	Blockton	13
------	----------	----

Oklahoma:

93.	Bryant	22
-----	--------	----

Wisconsin:

64.	Milwaukee	36
-----	-----------	----

Washington:

31.	Roslyn	19
-----	--------	----

Utah:

95.	Standardville	25
142.	Winter Quarters	36

Mesečni račun med glavnim uradom S. D. P. Z. (združene s S. N. P. J.) in krajevnimi društvi za mesec junij 1921.

St. dr.	Vplačano	Izplačano	St. dr.	Vplačano	Izplačano
1.	\$ 194.92	\$ 585.00	27.	24.65	—
2.	131.18	—	29.	83.77	—
3.	120.54	41.00	30.	149.78	79.00
4.	115.10	142.00	31.	16.11	—
5.	165.65	221.00	32.	44.63	—
6.	21.57	—	33.	114.17	86.00
7.	117.58	51.00	34.	61.41	—
9.	—	55.00	35.	—	10.00
10.	—	37.00	36.	115.76	10.00
11.	120.79	—	37.	37.49	—
12.	29.44	41.00	38.	215.88	575.00
13.	108.80	101.00	39.	37.02	80.00
14.	—	43.00	40.	57.70	27.00
15.	59.06	—	41.	212.53	71.00
16.	22.75	60.00	42.	106.28	58.00
17.	29.53	—	43.	19.26	30.00
18.	—	—	44.	64.05	71.00
20.	41.55	31.00	45.	—	30.00
21.	62.81	28.00	46.	24.91	—
23.	—	500.00	47.	80.60	—
24.	90.90	67.00	48.	42.23	—
25.	197.31	415.00	50.	204.55	38.00
			51.	257.51	—
			52.	7.69	—
			53.	32.08	—
			56.	—	54.50
			57.	18.69	8.00
			58.	—	24.70
			59.	—	10.00
			60.	—	238.38
			61.	—	51.69
			63.	—	6.72
			64.	—	98.79
			65.	—	60.82
			66.	—	—
			67.	—	47.00
			68.	—	93.98
			69.	—	50.97
			70.	—	28.98
			71.	—	—
			73.	—	—
			74.	—	20.83
			75.	—	27.13
			76.	—	9.19
			79.	—	134.64
			80.	—	26.28
			81.	—	52.98
			82.	—	115.27
			83.	—	57.07
			84.	—	41.25
			85.	—	37.25
			86.	—	45.72
			87.	—	30.75
			88.	—	60.49

80.	39.47	—	144.	19.32	62.00	142.	51.10	65.00
81.	68.67	—	116.	111.54	39.00	143.	44.78	—
82.	83.98	18.00	117.	351.54	430.00	144.	61.60	—
83.	37.88	—	118.	32.50	21.00	145.	135.70	—
84.	58.54	7.00	119.	33.72	—	146.	40.56	—
85.	34.25	20.00	120.	60.52	—	147.	64.37	9.00
86.	32.18	45.00	121.	71.48	—	148.	37.11	36.00
87.	28.80	52.00	122.	39.75	12.00	149.	47.81	—
88.	70.10	58.00	123.	92.20	38.00	150.	57.53	24.00
89.	251.91	83.00	124.	48.61	—	151.	120.94	82.00
90.	58.00	—	125.	—	—	152.	85.62	80.00
91.	39.87	—	126.	—	74.00	153.	41.50	18.00
92.	15.85	150.00	127.	31.32	25.00	154.	71.54	46.00
93.	69.01	—	130.	132.38	—	155.	47.69	—
94.	73.16	59.00	131.	57.58	60.00	156.	15.13	—
95.	42.61	27.00	134.	62.23	—			
96.	66.82	—	135.	10.32	—	Skupaj	\$8516.75	\$6538.50
97.	109.03	70.00	136.	12.30	—			
98.	51.08	84.00	138.	21.50	—	Opomba	—	Mesečnine onih društev,
99.	21.27	—	139.	—	13.00	ki niso tu označene, so došle v glavni		urad prepozno, t. j. po 30. juniju.
100.	—	65.00	140.	23.54	—			
101.	—	—	141.	51.84	—			
102.	57.99	—						

Imena in naslovi uradnikov društev S. D. P. Z.

Zrušeni s Slovensko Narodno Podporno Jednoto.

Boritelj, št. 1, Conemaugh, Pa.

Predsednik: Fr. Dremelj, 453 Chestnut St.; tajnik: Bl. Brosovich, box 262; blagajnik: Martin Jager, box 302. Vsi v Conemaugh, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani av. Alojzija.

"Pomočnik", št. 2, Johnstown, Pa.

Predsednik: John Zupan, 417 Woodland Ave.; tajnik: George Rasputnik, 411 Linden Ave.; blagajnik: Lawrence Znidaršič, R. D. 1, box 14A. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Delavskem Domu.

"Zaveznik", št. 3, Franklin Conemaugh, Pa.

Predsednik: Jacob Gabrenja; tajnik in blagajnik: Louis Krašna, box 218, Conemaugh, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Inobratovskem Domu.

"Zavedni Slovenec", št. 4, Lloydell, Pa.

Predsednik: Frank Cebron; tajnik: George Jakopin, box 76; blagajnik: Frank Svelc, box 191. Vsi v Lloydell, Pa. Seja vsako 1. nedeljo.

Nova Doba, št. 5, Ralphden, Pa.

Predsednik: Frank Kumerdaj; tajnik: Martin Korošec, box 255; blagajnik: Frank Bizjak, box 122. Vsi v Ralphden, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Zvesti Bratje", št. 6, Garrett, Pa.

Predsednik: Joe Grahonja; tajnik in blagajnik: John Kraji, box 227. Vsi v Garrett, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Jedinstvo", št. 7, Claridge, Pa.

Predsednik: Frank Zorman; tajnik: Mihael Baloh, P. O. box 212; blagajnik: Martin Bratkovič, box 173. Vsi v Claridge, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo ob 2. pop. v Slov. Narodnem Domu.

"Zavedni Štajerci", št. 8, Johnstown, Pa.

Predsednik: Fred Horvat; tajnik: Adolf Debeljak, box 55; blagajnik: Karol Cerjak, box 55. Vsi R. F. D. 7, Johnstown, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v Celso, Pa.

"Jasna Poljana", št. 10, Brownfield, Pa.

Predsednik: Franc Penič; tajnik: Anton Steršaj, box 454, Uniontown, Pa.; blagajnik: John Stritar, box 72, Brownfield, Pa. — Seja vsako drugo ned. v mes. ob 2. pop. v Hrvatski dvorani.

"Zarja Svoheđa", št. 11, Dunlo, Pa.

Predsed.: Andrej Milavec, box 1; tajnik: Frank Kavcic, b. 293; blagajnik: Frank Heršič, Box 73; vsi v Lunio, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Slov. Izabr. Doma.

"Danica", št. 12, Hellwood, Pa.

Predsednik: Frank Korela, box 74; tajnik: Joseph Tomazin, box 35; blagajnik: Joseph Zuraj, box 283. Vsi v Hellwood, Pa. — Seja vsako 1. ned. v mes. v prest. Jes. Tomazina.

"Večernica", št. 13, Baggale, Pa.

Predsednik: Frank Segula; tajnik: Jacob Povše, box 141, Houtetter, Pa.; blagajnik: Joseph Zabkar, R. F. D. 1, b. 82-a, Latrobe, Pa. Seja vsako drugo nedeljo ob 2. pop. v Slov. Hrv. N. Domu, Houtetter, Pa.

"Sleznik Bratje", št. 14, Orient, Pa.

Predsednik: Frank Grano, Box 206, Republic, Pa.; tajnik Joe Kevaj, Box 294, Republic, Pa.; blagajnik: John Hudoklin, Box 151, Orient, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v Hrvatskem domu, Republic, Pa.

"Slovan", št. 15, Sopria, Colo.

Predsednik: Anton Martinčič; tajnik: Silvester Berančič; blagajnik: Joseph Valentič. Vsi box 192, Sopria, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo ob 9. uri sjutraj v prostorih sobrata Ivana Konečija v Piedmont, Colo.

"Bratstvo", št. 16, Buxton, Iowa.

Predsednik: Frank Kristof, box 24; tajnik: Ferdinand Koševar; blagajnik: Felix Rasputnik. Vsi R. 1, Eddyville, Iowa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostoru sobrata Felix Rasputnika.

"Zora", št. 17, Akron, Mich.

Predsednik: Gasper Volk; tajnik in blagajnik: Anton Maurich, box 95. Vsi v Akron, Mich. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Zarušeni Bratje", št. 18, Braddock, Pa.

Predsednik: Eugen Mosetič; tajnik: John Rednak, 1013 Talbot Ave., rear; blagajnik: Frank Sajo, 509 N. Main St. — Vsi v Braddock, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v Hitvinski dvorani, 818 Washington Avenue.

"Nada", št. 20, Huntington, Arkansas.

Predsednik: John Morse; tajnik: Frank Herman, box 237; blagajnik: Matija Ogrady, box 89. Vsi v Huntington, Arkansas. — Seja vsako tretjo nedeljo v šolski dvorani.

"Sokol", št. 21, West Mineral, Kansas.

Predsednik: Martin Oberzan; tajnik in blagajnik: Vincent Zalekar, box 51. Vsi West Mineral, Kans. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Pete Russelnovi dvorani v E. Mineral, Kans.

"Od boja do zmage", št. 22, La Salle, Ill.

Predsednik: Ignac Jordan; tajnik: Frank Gergovič, 835 Crosat St., La Salle, Ill.; blagajnik: Frank Volk, 302 — 8th St., La Salle, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 1. uri pop. v Slov. Nar. Domu.

"Slovenski Bratje", št. 23, Coketon, W. Va.

Predsednik: Anton Pajntar; tajnik: Fr. Kocijan, box 272; blagajnik: Ignac Ponikvar, box 32. Vsi v Thomas, W. Va. — Seja vsako 1. ned. v mes. v Comp. dvorani.

"Ilirija", št. 24, Iselin, Pa.

Predsednik: Ivan Suštar, box 52; tajnik: Math. Zdravec, box 211; blagajnik: Michael Loncar, box 257. Vsi v Iselin, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobr. I. Roglja.

"Delavec", št. 25, Rock Springs, Wyo.

Predsednik: Val. Jugovic; tajnik Mat. Leskovec, box 547; blagajnik: Mathew Ferlič, 211 Sherman St. Vsi v Rock Springs, Wyo. — Seja vsako drugo nedeljo v Slovenskem Domu.

"Smarnica", št. 26, Export, Pa.

Predsednik: Frank Meriak; tajnik: Math. Torkar, b. 417; blagajnik: Anton Martinček, b. 125. Vsi v Export, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v delavskem domu.

"Mirovljub", št. 27, Diamondville, Wyo.

Predsednik: John Kočvar, b. 71; tajnik: Vincenc Lumpert, b. 62; blagajnik: Jacob Petek, box 51. Vsi v Diamondville, Wyo. — Seja vsako prvo nedeljo v Slovenskem domu v Diamondville, Wyo.

"Jutrjanja Zarja", št. 28, Meadow Lands, Pa.

Predsednik: Anton Premro; tajnik: Andrej Posega, box 575; blagajnik: Frank Bajc, box 575. Vsi v Meadow Lands, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v Bar Hall.

"Trpin", št. 30, Broxey Hill, Kans.

Predsednik: J. Homec, box 160; tajnik: Stephen Arh, box 3; blagajnik: Josip Zibert, box 115. Vsi R. F. D. 2, Mulberry, Kansas. — Seja vsako tretjo nedeljo ob 2. uri pop. pri bratu A. Adamichu.

"Dani so", št. 31, Roslyn, Wash.

Predsednik: Luka Notar; tajnik in blagajnik: Anton Adamich, b. 16. Vsi v Roslyn, Wash. — Seja vsako prvo nedeljo ob 2. uri pop. pri bratu A. Adamichu.

"Zeleni vrt", št. 32, Palisades, Colo.

Predsednik: Jacob Trojar; tajnik: Anton Kladošek, box 613; blagajnik: Jernej Benedik, box 674. Vsi v Palisades, Colo. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu v prostorih Jakoba Trojarja.

"Slovenska Zastava", št. 33, Jenny Lind, Arkansas.

Predsednik: Louis Grlic, box 86; tajnik: Joe Sadar, box 61; blagajnik: Frank Klinc, box 117. Vsi v Jenny Lind, Ark. — Seja prvo nedeljo ob 18. uri dop. v druš. dvorani.

"Edinstvo", št. 34, Yukon, Pa.

Predsednik: Frank Omejc; tajnik: Anton Laurič, box 8; blagajnik: Frank Medved, box 40. Vsi v Yukon, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Delavskem Domu.

"Flaminaki Raj", št. 35, Lorain, Ohio.

Pred.: Michael Virant; taj.: Jacob Hepčar, 1649 E. 81. St.; blagajnik: Ivan Primosič, 1712 E. 51st St. Vsi v Lorain, Ohio. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih g. Viranta, 1799 Glebe Ave.

"Zdržitelj", št. 36, South Fork, Pa.

Predsednik: Jakob Govekar, box 546; tajnik: Jacob Rupert, 113 Maple St.; blagajnik: Mirko Grgrutec, b. 495. Vsi v So. Fork, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v dvorani Slov. Izabr. Doma.

Bias Novak.

"Ljubljana", števil. 37, Barberton, O.

Predsednik: Joe Lah; tajnik: Andrew Repar, 1109 N. 4th Street; blagajnik: Frank Skraba, 820 Van St. — Vsi v Barberton, Ohio. Seja vsake druge nedelje ob 2. uri popold. na 1109 N. 4th St.

"Dobri Bratje", števil. 38, Bridgeport, Ohio.

Predsednik: Frank Androja; tajnik: Martin Kos, R F D. 2, box F; blagajnik: Franc Vočko, box 462. Vsi v Bridgeport, Ohio. Seja vsake prve nedelje ob 8. uri dopoldne v društveni dvorani, Baydsville, Ohio.

"Prva Zelovca", števil. 39, Darragh, Pa.

Predsednik: J. Jelovič, Darragh, Pa.; tajnik in blagajnik: Frank Golobič, R D 2, b. 87, Greensburg, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold.

"Orel", števil. 40, West Newton, Pa.

Predsednik: Andrej Povik, box 27; tajnik: Frank Merella, R. F. D. 2, box 68; blagajnik: Jozef Zorko, RFD. 2, box 114. Vsi v West Newton, Pa. — Seja vsako četrto nedeljo dopoldne za prihodnji mesec v Slov. Domu v Collinsburg.

"Slovenski Bratje", števil. 41, Cleveland, O.

Predsednik: Joseph Blatnik; tajnik: Martin Martinšek, R. 2, b. 84, Bedford, O.; blagajnik: Frank Kokotec, 7728 Osage Avenue, Cleveland, O. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. Nar. Domu.

"Mladi Slovenec", števil. 42, Oglesby, Ill.

Predsednik: Frank Nadevičnik; tajnik: Hubert Dular, box 297; blagajnik: Joe Logan, b. 11. Vsi v Oglesby, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v dorani Mihaela Preskarja.

"Sava", števil. 43, Portage, Pa.

Predsednik: Karol Mejak; taj. in blag.: Fr. Zeman, RD 1, b. 83; Vsi v Portage, Pa. — Seja vsako 2. ned. v mes. v prostorih sobr. Fr. Zamana.

"Prešeren", števil. 44, Cliff Mine, Pa.

Predsednik: Alojzij Vidmar, box 57; tajnik: Frank Pivk, box 15; blagajnik: Ferdinand Pregel, box 17; Vsi v Cliff Mine, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Narodni dvorani.

"Mirni Dom", števil. 45, Johnstown, Pa.

Predsednik: Frank Slabe; tajnik: Joseph Intihar, 409 Eight ave.; blag.: Gregor Hroščak, 407 — Eight Ave. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Sv. Cirila in Metoda.

"Zveza", števil. 46, Altx, Arkansas.

Predsednik: Mat. Starman; tajnik: Mat. Znidarsic, RFD., box 79; blagajnik: Jurij Kokal, RFD., box 77. Vsi v Altus, Ark. — Seja vsako drugo nedeljo.

"Slovenski Bratje", števil. 47, Avela, Pa.

Predsednik: Tom Svetlik; tajnik: John Vidmar, b. 75; blag.: Frank Shine, box 167. Vsi v Avela, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo pri Martinu Obedu.

"Slovenski Mladenci", števil. 48, Aurora, Ill.

Predsednik: John Aister; tajnik: Gasper Ahačič, R. F. D. 1, box 228; blagajnik: J. B. Verbič, 635 Aurora Ave. Vsi v Aurora, Ill. — Seja vsako drugo sredo v mes. v Fox River Social Klub.

"Proletarec", števil. 50, Franklin, Kans.

Predsednik: John Pance, b. 145; tajnik in blagajnik: Gasper Leskovič, box 289. Vsi v Franklin, Kans. Seja vsako prvo nedeljo v dvorani John-a Krenkerja.

"Delavec", števil. 51, Cleveland, O.

Predsednik: Edward Branisel; tajnik: Ivan Zaletel, 6402 Orton St.; blagajnik: John Ferjančič, 1098 Norwood Rd. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Slov. Nar. Domu St. Clair ave.

"Ljubljanski Grad", števil. 52, DeKalb, Ill.

Predsednik: Frank Prohl; tajnik: Franc Keršič, 1317 Market St.; blagajnik: Franc Keršič, 1317 Market St. Vsi v DeKalb, Ill. Seja vsako drugo nedeljo pri sobratu Fr. Keršiču.

"Slovenski bratje", števil. 53, Fairpoint, Ohio.

Predsednik: Frank Rezek; tajnik: Florjan Odasek, b. 502; blagajnik: Franc Koss, box 492. Vsi v Fairpoint, Ohio. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu J. Lekšanu.

"Vrh Planin", števil. 55, Crabtree, Pa.

Predsednik: Martin Jereb, box 92; tajnik in blagajnik: Andrej Jereb, box 92. Vsi v Crabtree Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih sobrata Andr. Jereba.

"Združeni Slovani", št. 56, Pittsburgh, Pa.

Predsednik: Anton Hrovat; tajnik: Joseph Dekleva, 5609 Wickliff St.; blagajnik: Vincent Arh, 1 Rickenbach St., N. S. Vsi v Pittsburgh, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v K. S. D. v Pittsburgh, Pa.

"Caven", števil. 57, Wooster, Ohio.

Predsednik: Martin Cermel; tajnik: Cyril Stibil; blagajnik: Frank Cermel, Vsi box 289, Wooster, Ohio. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobrata Martina Cermelja.

"Rudar", števil. 58, Canmore, Alta, Canada.

Predsednik: Mihel Briž; tajnik in blagajnik: Anton Polutnik, box 185, Canmore, Alta, Canada. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih sobrata Anton Polutnik ob 2. uri popoldne.

"Slovenski Fantje", števil. 59, Maynard, Ohio.

Predsednik: Jos. Bajda, b. 55; tajnik: Max Jerebin, box 254; blagajnik: Joseph Bajda, b. 55. Vsi v Maynard, O. — Seja vsako drugo nedeljo v dvorani g. J. Hrabaka.

"Slovenski Tabor", števil. 60, Moon Run, Pa.

Predsednik: Frank Dolinar, box 342; taj.: Frank Mochnik, box 133; blag.: Frank Avbelj, b. 135. Vsi v Moon Run, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 1. uri popold. v društveni dvorani.

"Napredni Slovenci", števil. 61, Gary, Ind. . .

Predsednik: Frank Piskur; tajnik: Joseph Vukšinič, 2148 Jefferson St.; blagajnik: Sam Bunjevac, 1105 Jefferson St. Vsi v Gary, Ind. — Seja vsako 2. nedeljo v prostorih sobrata Max-a Uscida, 1125 Washington St.

Žensko društvo "Sokol", števil. 62, Cleveland, Ohio.

Predsednica: Alojzija Milavec; taj.: Franciška Trbošnik, 6615 Bonna Ave.; blagajnica: Franciška Laušo, 6121 St. Clair Ave. Vse v Cleveland, O. — Seja vsak prvi ponedeljek v mesecu v Slov. Narodnem Domu.

"Adamič in Lunder", števil. 63, Hackett, Pa.

Predsednik: Anton Zrimšek; tajnik: Anton Zrimšek, R. D. 1, Venetia, Pa.; blagajnik: Frank Mejak, R. F. D. 1, box 104, Finer-ville, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Bratoljub", števil. 64, Milwaukee, Wis.

Predsednik: Frank Kordič, 444 So. Pierce St.; taj. in blag.: John Mohorko, 403 S. Pierce St. — Vsi v Milwaukee, Wis. — Seja vsako drugo nedeljo v dvorani Martina Bevička, 477 National Ave.

"Bodočnost", števil. 65, Staunton, Ill.

Preds.: Anton Buchar; tajnik: Anton Cop, box 116; blagajnik: Frank Paulich, b. 813. Vsi v Staunton, Ill. Seja vsako 1. nedeljo v mes.

"Franz Schuhmeier", števil. 66, Yale, Kans.

Predsednik: Anton Radi; tajnik: John Roycht; blagajnik: Martin Košuh, Vsi R R 8., v Pittsburg, Kans. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2. popold. v John Dollar-jevi dvorani.

"Narodna Sloga", števil. 67, Seminole, Pa.

Predsednik: Nikolaj Zvonarig, box 63, Distant, Pa.; tajnik: Emil Ganotzi, b. 55, Seminole, Pa.; blagajnik: Mike Burešič, box 55, Seminole, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo pri Emilu Ganotzi-ju.

"Združeni Balkan", števil. 68, Clinton, Ind.

Predsednik: Franc Brezger, box 737; tajnik: Ignac Musar, box 441; blagajnik: Andrej Cizej, b. 404. — Vsi v Clinton, Indiana. Seja vsako 2. ned. v mes. pri Mr. Charles-u Moskovich-u, N. 7th St., ob 9. dopoldne.

"Orel", števil. 69, Madrid, Ia.

Predsednik: Frank Omerzu, R. 2, b. 82A; tajnik in blagajnik: Frank Omerzu, R. 2, b. 82 A. Vsi v Madrid, Ia. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Schneider.

"Zvesti bratje", števil. 70, New Derry, Pa.

Predsednik: George Stanovič; tajnik: Jakob Pincoz, box 75; blagajnik: Jos. Penič, b. 22. Vsi v New Derry, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 2. uri popoldne v prostorih sobrata Jos. Peniča, v New Derry.

"Delavec naprej", števil. 71, Bessemer, Pa.

Predsednik: Joseph Jereb; tajnik: Frank Leitl, box 327; blag.: Louis Hribar, box 128. Vsi v Bessemer, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobrata Martina Mozija v Bessemer, Pa.

"Kosciusko", števil. 72, Bankhead, Alta, Canada.

Predsednik: Joseph Spievak; tajnik: Mike Kubic, box 11; blagajnik: Peter Kubany, box 40. Vsi v Bankhead, Alta, Canada. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

"Pod Triglavom", števil. 73, Smithfield, Pa.

Predsednik: John Nedemer; tajnik: Frank Klemenec, R. D. 1, b. 129; blagajnik: John Erieh, R. R. 2, b. 128. — Vsi v Smithfield, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih Fr. Klemenca h. št. 86.

"Kranjski prijatelji", števil. 74, Falls Creek, Pa.

Predsednik: Louis Slak, box 201; tajnik: Louis Slak, box 281; blagajnik: Sophia Urbančič, box 568. — Vsi v Falls Creek, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. popold. v prostorih sobrata Alojzija Urbančiča, 35 Tenery Road.

"Naprej do Zmaga", števil. 75, Wyano, Pa.

Predsednik: John Golobic; tajnik: John Renko, box 432; blag.: Fr. Ravnikar, box 233. Vsi v Wyano, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 9. uri jutraj v društveni hiši števil. 96.

"Slovenija", števil. 78, Miller Run, Pa.

Predsednik: Ignatz Pajk; tajnik: Frank Sadar; blagajnik: Frank Sadar, Vsi box 1, Miller Run, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri sobratu Antonu Beršanu.

"Bonairaki Slovenci", števil. 79, Bon Air, Pa.

Predsednik: John Medle; tajnik: Peter Bukovec, b. 734, Conemaugh, Pa.; blagajnik: Frank Turšič, b. 583, Conemaugh, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo ob 2. uri popold. v lastnem domu v Bon Air, Pa.

"Sloga", števil. 80, Philadelphia, Pa.

Predsednik: John Petan; tajnik in blagajnik: Joseph Kozle, 2655 Salmon St., Philadelphia, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Prvi Maj", števil. 81, Bishop, Pa.

Predsednik: Jofef Rokani; tajnik: Andrew Ranko, box 141, Cecil, Pa.; blagajnik: Anton Maslo, b. 143, Cecil, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo ob 2. uri popold. v S. N. D. v Bishop, Pa.

"Jezeru", števil. 82, Ringo, Kans.

Predsednik: Michael Pencil, b. 192; tajnik: Math. Šetina, b. 115; blag. Peter Benedict, b. 172. Vsi Ringo, Kansas. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v dvorani Konzuma društva.

"Terbanska Dalina", števil. 83, Cleveland, O.

Predsednik: Frank Vrabec; tajnik: Ant. Smith, 6028 St. Clair Ave.; blagajnik: Anton Kazič, 1002 E. 61st St. Vsi v Cleveland, O. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Grdinevi dvorani št. 2. ob 1. dopoldne.

"Radnici naprej", števil. 84, Farmington, W. Va.

Predsednik: Geo. Kasunič; tajnik: Mata Lauš; blagajnik: Vid Kasunič, Vsi box 11, Broomfield, W. Va. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v hiši števil. 46.

"Napredak", števil. 85, Skidmore, Kans.

Predsednik: Simon Repovšč, R. R. 1, Weir, Kans.; tajnik in blagajnik: Ant. T. Jamnik, R. R. 3, box 63, Columbus, Kans. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri J. Zakrajšku.

"Naprej", Livingstone, Ill., št. 86.

Predsednik: Mike Cinar, b. 106; tajnik: Rudolf Pavliha, box 226; blagajnik: Mihael Strašič, box 677. Vsi v Livingstone, Ill. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v prostorih Ferd. Gorecki.

"Rudeči prapor", števil. 87, Bentleyville, Pa.

Predsednik: Andrej Lovšin, b. 653; tajnik in blagajnik: Alojzij Humar, box 108. Vsi v Bentleyville, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu Louis-u Humarju.

"Naprej", števil. 88, Nokomis, Ill.

Predsednik: George Plahutnik, box 531; tajnik in blagajnik: Ivan Kranjc, box 672, Nokomis, Ill. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold. pri sobr. John-u Krainz-u.

"Slovenec", šte. 89, Eckhart Mine, Md.

Predsednik: Anton Stožin; tajnik: Frank Posemel, RFD. 1, Eckhart Mine, Md.; blagajnik: Anton Komac, b. 56, Eckhart Mine, Md. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold. pri sh. Franku Polenču.

"Vstanite Bratje", šte. 90, Gross, Kans.

Predsednik: Ivan Erjavec, b. 52; tajnik in blag.: Frank Homas, b. 33; Vsi v Gross, Kans. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Gorjanski hrib", šte. 91, Greensburg, Pa.

Predsednik: Florian Ausec; tajnik: Jos. Sumc, R. 1, box 6; blagajnik: Franc Pirc, R. 7, box 140. Vsi v Greensburg, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Mrs. Mihevc oman v Haydensville.

"Združeni Slovani", šte. 92, Girard, Kans.

Predsednik: Anton Potisek, R. 4, b. 183; tajnik in blag.: Frank Lavaja, R. 4, box 304. Vsi v Girard, Kans. — Seja vsako 3. ned. v mes. v dvorani North Edison.

"Zmaga", šte. 93, Bryant, Okla.

Predsednik: Frank Pirman, box 170, Bryant, Okla.; tajnik in blag.: Anton Potokar, box 110, Bryant, Okla. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Union Hall, Victoria Camp.

"Sv. Barbara", šte. 95, Standardville, Utah.

Predsednik: Marko Petrič, b. 1621; tajnik: Leo Pirnat, box 104; blagajnik: Marko Petrič, box 1621. Vsi v Standardville, Utah. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v prost. sobr. A. Cesar.

"Svobodni bratje", šte. 96, Duluth, Minn.

Predsednik: Ivan Pikuš, 9717 McCuen St.; tajnik: Frank Piškur, 111-97th Ave. W.; blagajnik: Michael Spehar, 403-97th Av. W. 76 v New Duluth, Minn. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v prost. sobr. R. Pikuša.

"Temelj Naroda", šte. 97, Rhone, Pa.

Predsednik: Alojz Grošel, 323 Front St., Rhone, Pa.; tajnik: Frank Piran, 130 Pine St., Nanticoke, Pa.; blagajnik: Mihael Jarb, 102 Epy St., Rhone, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Arizona Wachules-a, 320 Front St.

"Slovenska Zdržiitev", šte. 98, Standard, Ill.

Predsednik: Ivan Starec, box 232; tajnik in blag.: Ivan Urbanec, box 302. Vsi v Standard, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo po li. v dvorani Viljem Konstantine.

"Tiha Dolina", šte. 99, Hermine, Pa.

Predsednik: Frank Hribar; tajnik: Frank Stermjan, box 237; blagajnik: Frank Vozel, b. 347. Vsi v Hermine, Pa. — Seja vsako 2. nedeljo v mes.

"Zvezda", šte. 100, Forest City, Pa.

Predsednik: Lorenc Kotar, box 246; tajnik Matija Kamlin, box 61; blagajnik: Martin Muchits, box 537. Vsi v Forest City, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v mestni dvorani.

"Združeni se Slovenec", šte. 101, Midway, Pa.

Predsednik: John Leskovec, box 78; tajnik: Martin Strupek, box 15; blagajnik: Jakob Rupnik, b. 462. Vsi v Midway, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani SNPJ.

"Vodnik", šte. 102, Farrell, Pa.

Predsednik: Matevi Steblaj, b. 841; tajnik: Jernej Okorn, 1103 Beechwood Ave.; blagajnik: Jožef Germ, box 194. Vsi v Farrell, Pa. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v S. D. Domu, 1113 Beechwood Ave.

"S. Ana", šte. 103, East Helena, Mont.

Predsednica: Kata Stipčič; tajnica: Ivana Andolšek, box 10; blagajnica: Marija Rigler, box 118. Vse v East Helena, Mont. — Seja vsako prvo nedelje v mesecu v cerkveni dvorani.

"Sv. Barbara", šte. 104, Luzerna, Pa.

Predsednik: Frank Podmenik; tajnik: Ant. Osolnik, 868 Bennett Street; blagajnik: Joseph Sperlik, 864 Bennett Street. Vsi v Luzerna, Pa. — Seja vsako prvo nedelje v mesecu v dvorani "Tomson's Bldg."

"Rdeči Orel", šte. 105, White Valley, Pa.

Predsednik: Jurij Previč; tajnik: Anton Rozina, S. R. No. 1, box 142; blagajnik: Andrej Bogataj, box 458. — Vsi v Export, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Kr. Slov. Domu, White Valley.

"Livada", šte. 106, Bear Creek, Mont.

Predsednik: M. Hribar, b. 57; tajnik: Frank Golob, box 220; blagajnik: Jožef Tomšič, box 68. Vsi v Bear Creek, Mont. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. Del. Domu.

"Slovenski Dom", šte. 107, Hamer City, Pa.

Predsednik: Filip Krašek, box 265; tajnik: Anton Glavan, box 171; blagajnik: Anton Kalister, b. 489. Vsi v Hamer City, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. N. D.

"Triglav", šte. 108, Chisholm, Minn.

Predsednik: Jos. Ostruh; tajnik: Anton Pustoslavšek, 213 W. Chestnut St.; blagajnik: Frank Vidmar, 323 W. Poplar St. Vsi v Chisholm, Minn. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Jana Grabeke.

"Nova Domovina", šte. 109, Cherokee, Kans.

Predsednik: Leopold Prolončik, box 278; tajnik: Ivan Telban, b. 140; blagajnik: Frank Premk, box 21. Vsi v Cherokee, Kans. Seja vsako 2. ned. v mes. v Leo Prolončikovi dvorani.

"Slovenska Navada", šte. 110, Hartford, Ark.

Predsednik: Frank Dolinšek, box 39; tajnik: Ivan Zimmerman, RFD 1, b. 2, West; blagajnik: Jos. Hribar, box 1. Vsi v Hartford, Ark. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu pri sobr. J. Hribarju.

Štev. 111, Duryea, Pa.

Predsednik: Andrew Strukel, 276 Columbia St.; tajnik: John Milavec, 543 Green St.; blag. Jakob Breclnik, 198 Cherry St. Vsi v Duryea, Pa. Seja vsako prvo soboto v mesecu v John Wasta Hall.

"Triglav", šte. 112, Detroit, Mich.

Predsednik: Anton Janežič, 519 Kern Ave.; tajnik: Jos. Božič, 161 Victor Ave. H. P.; blagajnik: Charles Perušek, 161 Victor Ave. E. P. Vsi v Detroit, Mich. Seja vsako 1. nedelje v mesecu v Victoria Hall, 424 Perry ave. E.

"Sloga", šte. 114, Bleckton, Ala.

Predsednik: Frank Božič, P. O. B. 23 W.; tajnik in blagajnik: J. Kulovita, box 253, West. Vsi v Bleckton, Ala. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri sobr. J. Kulovita-u.

"Svoboda", šte. 116, Willock, Pa.

Predsednik: Ivan Janc, box 85; tajnik: Anton Setler, box 213; blagajnik: Anton Pirc, b. 115. Vsi v Willock, Pa. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v dvorani Willock Social Ass'n.

"Za združenje", šte. 117, Broughton, Pa.

Predsednik: Mihael Mali, box 155; tajnik: John Dolnar, b. 35; blagajnik: Ivan Citnik, box 188. Vsi v Broughton, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v lastni dvorani.

"Sv. Barbara", šte. 118, Fleming, Kans.

Predsednik: Joseph Gerant; tajnik: Anton Skubic, RR 2, box 64, Pittsburg, Kans.; blagajnik: Fr. Linc, RR 2, Cherokee, Kans. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v Fr. špeharjevi dvorani.

"Svoboda", šte. 119, Jack's Villa, Kans.

Predsednik: Jakob Balob, RR 8, box 85; tajnik in blagajnik: Silvester Sraj, R. R. 2, b. 199, Mulberry, Kans.

"Slovenski Bratje", šte. 120, Gilbert, Minn.

Predsednik: Frank Podriaj, box 94, Gilbert, Minn.; tajnik: Frank Press, box 627 Gilbert, Minn.; blagajnik: Jerney Maček, box 133, McKinley, Minn. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Združeni Slovenci", šte. 121, Little Falls, N. Y.

Predsednik: Frank Borštner; tajnik: Frank Malevasič, box 327; blagajnik: Anton Milnar, 3 Cord St. Vsi v Little Falls, N. Y. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v društvenem domu 18 Selley Island.

"Jugoslavija", šte. 122, Imperial, Pa.

Predsednik: Joseph Ule, box 91; tajnik John Mašel, box 13; blagajnik: Jakob Dolnar, box 226. — Vsi v Imperial, Pa. — Seja vsako 2. ned. ob 10 uri dop. v Slov. Domu.

"Lincoln", šte. 123, Springfield, Ill.

Predsednik: John Goršek, 414 W. Hay St.; tajnik: Josef F. Kren, 1900 E. Stuart St.; blagajnik: Anton Kušnik, 1201 So. 19th St. Vsi v Springfield, Ill. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. Nar. Domu.

"Zlata Zarja", šte. 124, Primero, Colo.

Predsednik: Ivan Tomšič, box 461; tajnik in blagajnik: Luka Berzant, box 411. Vsi v Primero, Colo. Seja vsako 2. ned. v mes.

"Rožna Dolina", šte. 125, Birdine, Pa.

Predsednik: John Markovita, b. 243, Burdine, Pa.; tajnik: Vincenc Vidmar, box 41-M, Presto, Pa.; blagajnik: Ignac Krek, box 67, Presto, Pa. — Seja vsako prvo nedelje v mesecu v Slov. dvorani, v Presto, Pa.

"Sv. Barbara", šte. 126, Cleveland, Ohio.

Predsednik: Anton Bokan, 727 E. 157 St.; tajnik: Vincent Blaško, 643 E. 160th St.; blagajnik: Frank Sašo, 679 E. 159th St. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako 3. ned. v mes. v Slov. Domu, 15810 Holmes Ave.

"Slovenski Bratje", šte. 127, Irwin, Pa.

Predsednik: Jos. Benigar; tajnik in blag.: Matevi Breznik, RFD. 2, b. 132. Vsi v Irwin, Pa. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

"Slovenski Bratje", šte. 128, Indianapolis, Ind.

Predsednik: Louis Banič; tajnik: Frank Luxar, 760 Haugh St.; blagajnik: Jacob Lekše, 929 Ketschan St. Vsi v Indianapolis, Ind. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v S. N. Domu.

"Sv. Barbara", šte. 130, Eveleth, Minn.

Predsednik: Anton Rahne, b. 173; tajnik: Ant. Fritz, 118 Grand Ave.; blagajnik: John Rahne, 425 Hill ave. Vsi v Eveleth, Minn. Seja vsako 2. ned. v mes. v Moose dvorani.

"Sv. Barbara", šte. 131, Calumet, Mich.

Predsednik: Jos. Dragman; tajnik: Joseph Weiss, 4054 Accorn St. (Yellow Jacket); blagajnik: Joseph Srebrnjak, 511 5th St. Vsi v Calumet, Mich. — Seja vsako prvo ned. v mes.

"Zarja Svobode", šte. 133, Leadville, Colo.

Predsednik: Joe Klun; tajnik: Mark Popović; blagajnik: John Fajdiga. Vsi v Leadville, Colo., box 389. — Seja vsakega 12tega v mesecu.

"Slovenec", šte. 134, Vandling, Pa.

Predsednik: Jos. Čebular; tajnik: John Skrbec, box 217; blagajnik: Joseph Jerin, box 88. — Vsi v Vandling, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slavček", šte. 135, Oak View, Colo.

Predsednik: John Strumbel; tajnik in blagajnik: Alojzij Zupan, box 34. Vsi v Oak View, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Ojsterca", šte. 136, Dietz, Wyo.

Predsednik: Tomas Pirc; tajnik: Ivan Pečovnik; blagajnik: Fr. Voler. Vsi box 52, Dietz, Wyo. — Seja vsako drugo ned. v mesecu v Somerset dvorani.

"Sava", šte. 136, Somerset, Colo.

Predsednik: Josip Kral, box 42; tajnik: Alojzij Zumeč, box 157; blagajnik: Mihael Karnelj; box 134. Vsi v Somerset, Colo. — Seja vsako 1. ned. v mes. v Somerset Hall.

"Združeni Sobratje", šte. 139, Universal, Pa.

Predsednik: Ivan Demšar, box 204; tajnik: Pavel Kokal, box 172; blagajnik: Tom. Previč, b. 12. Vsi v Universal, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. N. D.

"Slovenski Bratje", šte. 140, Pineville, Minn.

Predsednik: August Filipčič; tajnik: Frank Besek, box 426, Bivabik, Minn.; blagajnik: Val Besek, b. 231, Bivabik, Minn. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri Val Beseku.

"Prijatelj delavcev", šte. 141, Sublet, Wyo.

Predsednik: John Janišek, b. 126; tajnik: Jos. Rakun, box 85; blagajnik: Frank Kumpre, box 145. Vsi v Sublet, Wyo. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2. uri popold. v Fr. Cirez dvorani.

"Zapadni Vrt", šte. 142, Winter Quarters, Utah.

Predsednik: Vincenc Raunkar, box 191; tajnik in blagajnik: Leo Koss, box 116. Vsi Winter Quarters, Utah. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri Antonu Pistotniku.

"Zvon", šte. 143, Dodson, Md.

Predsednik: John Milavec; tajnik: Max Selak, box 45; blagajnik: John Milavec, box 55. — Vsi v Dodson, Md. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v hiši šte. 38.

"Slovensko-Hrvatski Bratje", šte. 144, Grays Landing, Pa.

Predsednik: Jos. Saroc; tajnik: Jacob Zupančič, b. 59, Maontown, Pa.; blagajnik: Martin Zigrar, b. 552, Maontown, Pa. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v dvorani M. Zigrarja.

"Sv. Barbara", št. 145, Joliet, Ill.
Predsednik: Frank Hočvar, 1120 N. Broadway; tajnik: Alejani Martinčič, 1410 Center St.; blagajnik: Ignac Kostelc, 743 Sumeth Street. Vsi v Joliet, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v stari šoli.

"Sobratje naprej", št. 146, Penna. Sta., Pa.
Predsednik: Simon Grošelj, box 123; tajnik: Tomaž Salamon, b. 123; blagajnik: Frank Pittner, box 104. Vsi v Penn Sta., Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenski bratje", št. 147, Frontenac, Kans.
Predsednik: Ivan Tratar, box 97; tajnik: John Kolar, box 216; blagajnik: Karol Slapšek, box 11. Vsi v Frontenac, Kans. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v dvorani zadrufne prodajalne.

"Narodna Zmaga" št. 148, Cuddy, Pa.
Predsednik: John Jenko; tajnik: Matija Galičič, box 207; blagajnik: Lovrenc Bašelj, box 131. Vsi v Cuddy, Pa. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2 uri popold. pri sobratu L. Bašelu.

"Sloga", št. 149, East Palestine, Ohio.
Predsednik: Anton Jurjavčič; tajnik in blagajnik: John Bošič, P. O. box 152. Vsi v East Palestine, Ohio. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dop. pri br. John-u Bošiču.

"Slovan", št. 150, Slovan, Pa.
Predsednik: Mih. Klenovšek, box 169, Atlasburg, Pa.; tajnik in blagajnik: John Pirh, box 77, Slovan, Pa. — Seja vsako tretje nedeljo v mesecu.

"Postojnska Jama", št. 151, Delagua, Colo.
Predsednik: Anton Udovič; tajnik: Andrej Milavec, box 68; blagajnik: Anton Bergröb, b. 135. Vsi v Delagua, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Union Hall.

"Napredni Radnici", šte. 152, Johnstown, Pa.
Predsednik: Joseph Bađani; tajnik: Viktor Horvat, 726 Maple Ave.; blagajnik: Vincent Jagrič, 122 Maple Ave. Vsi v Johnstown, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu, 726 Maple Ave.

"Rudeči Prapor", šte. 153, Southview, Pa.
Predsednik: Anton Struna; tajnik in blag.: Ferd. Zelesnik, b. 8. Vsi v Southview, Pa. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Slov. Nar. Domu.

"Jugoslavija", št. 154, Sugarite, N. Mex.
Preds.: Ivan Kaab, b. 115; tajnik: Fr. Lukančič, b. 58; blagajnik: Anton Podboj, box 8. Vsi v Sugarite, N. Mex. Seja vsako 2. sredo v mes. ob 7. uri zvečer.

"Jugoslavija", šte. 155, Klein, Mont.
Predsednik: Max Polšak, L. b. 12; tajnik in blag.: Mike Krivic, box 135. Vsi v Klein, Mont. — Seja vsako drugo ned. v mes. ob 2. uri pop. v Republic Hall.

"Sopek Vijolic", šte. 156, Cleveland, O.
Predsednik: Aug. Botko; tajnik: Andrej Likar, 8501 Independence road; blagajnik: Jos. Zorn, 8826 Bading Ave. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako 3. ned. v mes.

Opomba: Tajniške društve, ki najdejo kakšno pomoč, istotako tistih, katerih društveno poročilo je pomanjkljivo, prosim, da mi nemudoma sporoče, da se nedostatki v imeniku ki izide prihodnjih, popravijo.

S sobratem pospravom

Blaž Novak, tajnik S. D. P. Z.

Združena s Slovensko Narodno Podporno Jednoto.

DETROITSKIM SODRUGOM.

Prihodnja seja slov. socialističnega kluba št. 114, JSZ, se vrši 13. avgusta (drugo soboto v mesecu), v klubovih prostorih na 1432 Ferry Ave. E. — Na dnevnem redu bo več važnih stvari, ki se morajo rešiti. Udeležite se seje polnoštevilno in pripeljite seboj svoje prijatelje. — Učvrščujmo našo postojanko s tem, da ji pridobivamo novih članov.

Organizator.

MILWAUKEE, WIS.

Seje slovenskega socialističnega kluba se vrše vsak drugi in četrti petek v mesecu v dvorani ILIRIJA, 310 First Ave. — Ker se na klubovih sejah obravnavajo važne stvari, je dolžnost članstva, da se udeležuje seji. Pripeljite s seboj tovariše, ki se zanimajo za razredni boj in še niso v organizaciji.

John Kresse, 396—4th Ave.

Tudi v kraljestvu filmov vlada brezposelnost. V Los Angelesu, kjer se izdeluje največ kinematografskih iger, je brez posla nad tri tisoč ljudi, ki se nahajajo v veliki bedi. Časopisje poroča o nekem umetniku, ki je do nedavno imel lepo plačo, da je omedlel na Hollywood bulvardu v Los Angelesu od glada. In on ni edini med njimi, ki strada. Seveda, današnja družba je vzorna, ona varuje umetnost in umetnike! Socializem pa bo uničil umetnost, umetnike pa bo izročil pomanjkanju.

Kruh, potreba življenja.

Po noči in po dnevu se mučijo peki — za vsakdanji kruh. Teško je njihovo delo, težje kot si marsikdo predstavlja. Tisočeri peki so si nakopali neozdravljive boleznii pri svojem poslu, zato, da so lastniki pekarij bogateli, zato, da so ljudje imeli svoj kruh. Z organizacijo so si peki zadnja leta nekoliko ublažili svoje delovne in življenske razmere. Trustjani pa jih žele potisniti zopet nazaj.

V Chicagi stavkajo peki. Deset trustjanskih pekarij je v boju proti pekovski delavstvu. Importirale so stavkoke in puškarje, ki napadajo štrajkarje, izmed katerih je bil do sedaj eden obstreljen, štirje so od puškarjev nevarno oklani.

Veliki kapital, ki lastuje spodaj označene pekarske v Chicagu, se je zaklel, da bo uničil pekovsko strokovno organizacijo in vspostavil v svoje obrate odprto delavnico. Ljudje, katerim brezdelje prinaša stotisoče dolarjev dobička, hočejo potisniti svoje delavstvo v suženjske delovne razmere in jih prikrajšati na vsakdanjem kruhu.

V tem boju potrebujejo peki pomoč vsega delavstva. Vsakdo lahko pomaga s tem, da kupuje le kruh, ki ima

UNIJSKO

ZNAMKO.

Mnoge manjše pekarije obratujejo z unijskimi peki in imajo pogodbo z unijo. Patronizirajte pri nakupovanju peciva le take firme, ki niso v boju proti uniji. Na njihovih pecivih je znamka pekovske unije.

Vplivajte na trgovce, na restavracije in na vaše stanovske tovariše, da ne kupujejo kruha od pekovskih tvrdk, ki obratujejo s skebi in puškarji, ki koljejo naše in vaše tovariše. Ako daste štrajkujočim pekom to pomoč, katera vam ne stane nič, bo stavka kmalo dobljena. In toliko lahko storite. **TOLIKO MORATE STORITI!**

Pekovske firme, ki nimajo znamke pekovske unije na svojih pecivih, so sledeče:

WARD BAKING COMPANY
SCHULZE BAKING COMPANY
LIVINGSTON BAKING COMPANY
H. PIPER COMPANY
HESSLER & JUNGE
GRANT BAKING COMPANY
GRENNAN CAKE CORPORATION
ATLANTIC & PACIFIC TEA COMPANY
VIENNA MODEL BAKERY
CARL SULZER
SEIPP BAKING COMPANY AND
BURNY BROTHERS.

Kupujte kruh, ki ga pečejo unijski delavci. S tem protektirate svoje zdravje in pomagate svojim delavskim tovarišem v njihovem pravičnem boju.

Med skebi ni sposobnih pekov. Njim ni za vaše zdravje, njim ni za interese publike. Prodani ljudje, kakor so profesionalni skebje in puškarji, poznajo le sebe. Za javnost jim ni. Poštene delavce streljajo in pretepajo.

Zato storite, kolikor morete, da nam pomagate v našem pravičnem boju za naš in za vaš kruh.

Štrajkujoče pekovsko delavstvo v Chicagu.

VAŽNO ZA ROJAKE V HERMINIE.

Socialistični klub št. 69, JSZ, zboruje VSAKO TRETJO NEDELJO V MESECU ob 2 popoldne v dvorani društva Prostomiseleci, št. 87, SNPJ.

Rojaki, pristopite k naši organizaciji, da s tem ojačate naše vrste.

Anton Zornik, Box 202, Herminie, Pa.

ALI NE MORETE SPATI?

V tako vročem poletnem času kakoršnega imamo baš letos je ena izmed najtežavnejših stvari: držati svoje zdravje v redu. Vročina osobito vpliva na naše vsakdanje razpoloženje in telesni počutek; skoro polovico noči ne morete spati; proti jutru ste pa utrujeni in slabotni. Ako bi pa malo bolj pazili na redno delovanje črevesja, bi s tem pregnali neljube ga čimtelja. Radi tega morate jemati Trinerjevo grenko vino, ki vam bo dajalo trdno spanje in bo strujevalo ves vaš telesni sistem. Druga zdravila, katera so tudi v poletnem času izborna so: Trinerjev Antiputrin (izborna tekočina za izpiranje) vnetega grla in čiščenje ran) in Trinerjev Liniment, ki odpravlja hrbtobol in živčne bolečine, kot nobeno drugo zdravilo. Trinerjev Liniment je tudi izborno zdravilo za utrujene noge. Kadar kupujete Trinerjevo grenko vino, recite lekarnarju ali prodajalecu, da naj vam da samo pristno in originalno Trinerjevo grenko vino!

CENIK KNJIG

ki jih ima v zalogi Proletarec:

Leposlovne knjige, romani, povesti in črtice.

Naša leta, (Milan Pugalj)	1.00
Krpanova kobila. (Jos. C. Oblak).....	.65
Godje gnezdo, (Vladimir Levstik) vezana v platno..	1.00
Kmečke povesti. (Florijan Golar).....	.75
Zajedalci. (Ivan Molek), povest, 304 strani, vezana v platno ..	1.75
Anfisa. (Leonid Andrejev), drama v štirih dejanjih...	.60
Jurkica Agičeva, (Ka. Šandor-Gjalski), povest, 360 strani, broširana 90c, vezana v platno.....	1.30
Jug. (P. Chochołoušek), zgodovinski roman, 616 strani, broširana \$1.10, vezana v platno.....	1.60
Vitez iz Edeče hiše. (Aleksander Dumas star.), zgodovinski roman, 504 strani, broširana \$1.00, vezana v platno ..	1.50

Udovica, (I. E. Tomić), povest, 330 strani, broširana 90c, vezana v platno.....	1.30
Don Correa, (G. Keller), roman30
Znanstvene razprave, politični in gospodarsko socialni spisi, učne in druge knjige in brošure.	
Za staro pravdo. (Fran Erjavec).....	.60
Naš jezik. (Dr. Joža Glonar), znanstvena razprava o slovenskem jeziku50
Slovenski pravopis. (Dr. A. Breznik).....	.50
Zakon biogenzije. (J. Howard Moore, prevel I. M.)..	1.50
Svetovna vojna in odgovornost socializma. (Etbin Kristan) ..	.80
V novo deželo. (Etbin Kristan).....	.30
V dobi klerikalizma. (Liberatus).....	.20
Katoliška cerkev in socializem30
Kdo uničuje protizvajanje v malem20
Social. knjižnica. (Dva snopiča) in "Naša bogastva"	.10
Zadružna prodajalna ali konsum10
O konsumnih društvih15

Bazno.

Najnovejše informacije o dobavi državljanstva Zedinjenih držav40
Spoved papeža Aleksandra VI.20
Ameriški družinski koledar, vezan v platno, letnik 1919, 50c; letnik 1920, 65c; letnik 1921 mehko vezan 75c; vezan v platno	1.00
"Proletarec", vezan, letnik 1919, \$6.00; vezan, letnik 1920 ..	7.00

Angleške knjige.

100%. (Upton Sinclair). Povest patrijota	1.20
The Brass Check. (Upton Sinclair). Študija ameriškega žurnalizma, broširana 60c; vezana v platno.....	1.20
The Profits of Religion. Razprava o izrabljanju ver za privatne interese ..	1.20
"Debs, His Authorized Life and Letters". (David Karsner), vezano v platno	1.20
King Coal. (Upton Sinclair). Povest iz zadnjega štrajka coloradskih premogarjev, vezana v platno....	1.20

Naročilom priložite poštni ali ekspresni money order, ček ali gotovino. Za manjša naročila lahko pošljete poštne znanke.

PROLETAREC,

3639 W. 26th St.

Chicago, Ill.

John Plhak & Co.

1151-1153 W. 18th Street

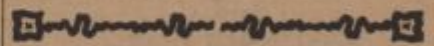
Chicago, Illinois.

Modna trgovina. Velika zaloga moških, ženskih oblek, izdelanih po najmodernejšem kroju. Cene nizke.

Naročajte najboljši in najbolj razširjen socialistični dnevnik v Ameriki "THE NEW YORK CALL" 112 Fourth Avenue, NEW YORK, N. Y.

Naročnino za dnevne in nedeljske izdaje \$12 za celo leto; \$7 za pol leta; \$4 za tri mesece; \$1.50 za en mesec; samo nedeljske izdaje \$3 na leto. Samo dnevne izdaje \$9 na leto; pol leta \$5; en mesec \$1.25.

Ako si želite nabaviti knjige socialne, povestne ali kakšne druge vsebine, jih naročite od Proletarca. Eventualni dobiček od prodaje knjig se porabi za pokrivanje stroškov pri listu.

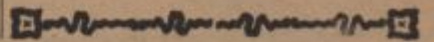
SLOVENC

pristopajte k

SLOVENSKI NARODNI PODPORN

Naročite si dnevnik "Prosveta". List stane za celo leto \$5, pol leta pa \$2.50.

Vstanavljajte nova društva. Deset članov(ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je: 2657 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill

Edini slovenski pogrebnik

MARTIN BARETINČIČ

324 BROAD STREET

Tel. 1475

JOHNSTOWN, PA.

JOSEPH C. WILIMOVSKY Urar, Zlatar, Optik
Solidno blago po zmernih cenah
1840 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL. Tel. Canal 60
Najstarejša zlatarska trgovina
na Blue Island Ave.

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.

Beseda ženskam.

Nikar ne tehtajte svojega zdravja
z zanemarjenjem tistih nerednosti
in oslabelosti, ki povzročajo toliko
trpljenja. Dobite od svojega le-
karja.

Severa's Regulator

(Severjev Regulator). Ta regula-
tor je blažilno delujoča tonika in
zdravilo. Priporočljiv je za popra-
vo tistih posebnih oslabelosti in ne-
redov. ki so jim podvržene ženske.
Cena \$1.25.

Na prodaj po vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

CARL STROVER LAWYER and COUNSELLOR

133 W. Washington Street.
CHICAGO, ILLINOIS.
Telefon: Main 3989.

Prijatelj delavca

PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Slaven že več kot 50 let.

Glejte za tvorniško znamko
SIDRO.

MODERNA KNJIGOVEZNICA.

1919 Blue Island Ave.,
Chicago, Ill.

Okusno, hitro in trpežno dela za
privatnike in društva. Sprejemamo
naročila tudi izven mesta.

Imamo moderne stroje. Nizke cene
in poštena postrežba.

H. L. BATEK in RUD. ŠEJNA,
Lastnika.

Telefon Canal 4340

Jugoslovanska trgo- vina s cveticami

V trgovini vedno
sveže cvetlice za
plese, svatbe, po-
grebe itd.

Imamo zaprte
in odprte avto-
mobile za krste,
poroke, pogrebe
in za vse druge
potrebe.

VINKO ARBANAS

1320 W. 18th St., Chicago, Ill.

Med Throop in Blue Island Ave.

*Slovincem priporočamo
v posečanje*

KAVARNO MERKUR
3551 W. — 26th St.

(v bližini urada SNPJ., S.
R. Z. in Proletarca.)

Dobra kuhinja : : : : :
: : : : : Dobra postrežba.

KARL GLASER, imeitelj.

Občinstvu pripo-
ročamo v naklon-
jenost krojaško
delavnico

Božidar Knafl

1313 West 19th Street
Chicago, Ill.
Tel.: Canal 696.

Gene zmerne delo trpežno in lično
Popravljamo, čistimo in likamo

Kadar...

Kadar mislite na potovanje v
stari kraj;

kadar želite poslati svojim sta-
rokrajskim sorodnikom, prijate-
ljem ali znancem denar,

ali kadar imate kak drug posel
s starim krajem,

obrnite se na trdiko

ZAKRAJSEK & CESAREK
70-9th AVE.

NEW YORK, N. Y.

FARME

V PINETOWN, NORTH CAROLINA

ZA POJASNILA PIŠITE:

A. H. SKUBIC & CO., PINETOWN,
N. Carolina.